

Vēl viens
nodoklis —
brīvprātīgais —
par veselību

2. lappusē

Latgaliešu
musturi

5. lappusē

PVN maksājumi
Latvijā un
Eiropas Savienībā

8. lappusē

Euharistiskās procesijas tradīcijai Preiļos — 10

● Euharistiskās procesijas tradīcija Visssvētākā Sakramenta svētkos Preiļu ielās tika atjaunota 2003. gadā. Tas ir aizkustinošs un skaists pasākums. Attēlā — procesijas dalībnieki laukumā pie Preiļu novada domes. Foto: A.Kazakevičs

7. jūnijā katoļu Baznīca svinēja Visssvētākā Sakramenta svētkus. Tā ir diena, kad Baznīca īpašā veidā pagodina Jēzus Kristus paslēptās maizes un vīna zīmes Visssvētākajā Sakramentā. To dara ar dziesmām, adorāciju un procesijām.

Šo sakramentu iestādīja pats Jēzus Kristus Pēdējo Vakariņu laikā. Par to Svētie Raksti saka: «Pēdējo Vakariņu laikā Viņš ņēma maizi, svētīja to, lauza un deva saviem mācekļiem sacīdams: «Nemiet un ēdiet, tā ir mana miesa.» Un Viņš paņēma biķeri, pateicās un deva viņiem sacīdams: dzeriet no tā visi. Šis ir manas Jaunās Derības asinis, kuras par daudziem tiks izlietas grēku piedošanai.» (Mt. 26, 26 — 28)

Ar šiem vārdiem Jēzus iestādīja Visssvētāko Sakramentu, noturēja pirmo svēto Misi un arī pavēlēja to darīt apustuļiem, teikdams: «Dariet to Manai piemiņai!»

Procesijas Visssvētākā Sakramenta svētkos sāka rīkot tikai 14. gadsimtā. Visā katoliskajā pasaulē to ieviesa pāvests Jānis XXII 1317. gadā, izdodams pavēli, ka «svētku svinīguma celšanai sarīkojamas procesijas ar Visssvētāko Sakramentu.»

Šādas procesijas agrāk notika arī Preiļos, līdz tās tika noliegtas padomju

varas gados. Sākot ar 2003. gadu, Euharistiskās procesijas pa pilsētas ielām tradīcija tika atjaunota. Svētdien, 10. jūnijā, notikušajā procesijā, kā ierasts, viena apstāšanās bija pie Preiļu slimnīcas, kur pēc lūgšanām tika dota svētība ar Visssvētāko Sakramentu tiem, kuri ārstējas slimnīcā, pansionāta iemītniekiem un visiem, kas ārstē un

aprūpē. Laukumā pie Preiļu novada domes svētība tika dota visiem, kas strādā pašvaldībā un rūpējas par novada attīstību. Savukārt trešā apstāšanās bija Preiļu muižas kapelā, kur pēc lūgšanām procesijas dalībnieki pa Raiņa bulvāri atgriezās baznīcā.

Dekāns Jānis Stepiņš saka lielu pateicību Dievam par labajiem laika apstākļiem, paldies procesijas dalībniekiem, dziedātājiem. Paldies arī Preiļu slimnīcas kolektīvam un novada domes darbiniekiem, kuri bija ierīkojuši āra altārišus un sagaidīja procesiju. Dekāna pateicība pašvaldībai, kas deva atļauju procesijas gājienam, Preiļu policijas iecirkņa darbiniekiem par kārtību un drošību gājiena laikā. Priestera novēlējums — lai Dievs pār visiem izlej bagātīgi savas žēlastības!

Sagatavoja L.Kirilova

NEAIZMIRSTIET
ABONĒT

«NOVADNIEKU»

2012. gada
2. pusgadam!

Abonēt var

«Latvijas Pasta»

nodalās,

pie pastniekiem,

«Novadnieka»

redakcijā

Brīvības ielā 14,

Preiļos, un interneta

mājas lapā

www.novadnieks.lv

sadaļā

«Abonēšana».

**Jaunums —
būs pieejami pirts un
dušas pakalpojumi
centrā «Liči»**

Novada iedzīvotājiem būs pieejami pirts un dušas pakalpojumi Preiļu novada sociālo un kultūras pakalpojumu centrā «Liči», informē domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

No jūlija Preiļu pagasta Ličos, Jaunatnes ielā 1, trešdienās un piektdienās no pulksten 13.00 — 16.00, kā arī sestdienās no pulksten 11.00 līdz 18.00 tiks piedāvāti pirts un dušas pakalpojumi. Tā lēma novada pašvaldības deputāti maija nogalē notikušajā kārtējā domes sēdē, kad apstiprināja arī maksu par pirts un dušas izmantošanu sociālo un kultūras pakalpojumu centrā.

Centra «Liči» un krīzes centra iemītnieki, daudz bērnu ģimenes un personas, kurās ar sociālā dienesta lēmumu piešķirts aprūpes mājās pakalpojums, dušu un pirti varēs izmantot, maksājot vienu latu no personas. Ģimenes vai personas, kuras ar sociālā dienesta lēmumu atzītas par trūcīgām, pakalpojumus varēs izmantot, maksājot 1,50 latus. Nestrādājošiem pensionāriem un invalīdiem, kuri mājokli deklarēti un dzīvo vieni, kuru pensija ir līdz 170 latiem un kuriem nav citur dzīvojošā laulātā, kā arī kopā dzīvojošie divi vai vairāki nestrādājošie pensionāri vai invalīdi, kuru ienākumi uz katru mājokli deklarēto locekli nepārsniedz 140 latus, par dušas un pirts pakalpojumu maksās divus latus.

Domes speciāliste skaidro, ka pārējiem novada iedzīvotājiem par pakalpojumu būs jāmaksā trīs lati. Pirms pirts un dušas izmantošanas iepriekš būs jāpiesakās sociālo un kultūras pakalpojumu centrā «Liči».

NACIONĀLĀS ZIŅAS

No 1. jūlija mājāsaimniecībā dabasgāzes tarifi pieaugs par 3%-5%

Saistībā ar valūtu attiecību izmaiņām, kā arī mazāku cenu pieaugumu no 1. jūlija mājāsaimniecībā, kas dabasgāzi izmanto plītiņ, dabasgāzes tarifi, ierēķinot visus nodokļus, pieaugs par 3%, savukārt mājāsaimniecībā apkurei tarifi pieaugs par 5%, liecina AS "Latvijas Gāze" (LG) publicētie aprēķini. Šādi tarifi būs spēkā līdz gada beigām. Mājāsaimniecībā ar patēriņu līdz 500 kubikmetriem gadā būs jāmaksā 0,61 lats par kubikmetru iepriekšējo 0,6 latu vietā, bet mājāsaimniecībā ar patēriņu no 500 kubikmetriem līdz 25 000 kubikmetriem gadā — 0,41 lats par kubikmetru iepriekšējo 0,39 latu vietā, ieskaitot akcīzes nodokli un pievienotās vērtības nodokli (PVN). Kā skaidro LG, tarifu pieaugums ir saistīts ar valūtu attiecību izmaiņām, kā arī mazāku cenu pieaugumu pasaules biržās, kas veicina dabasgāzes iepirkuma cenas pieaugumu. Kā norādā kompānija, dabasgāzes iepirkuma cena no Krievijas un dabasgāzes tarifi vasarā Latvijā ir atkarīgi no naftas produktu cenām pasaules biržās. Apkures sezonā, kad dabasgāze Latvijā patērētājiem tiek piegādāta no Inčukalna pazemes gāzes krātuves, dabasgāzes tarifi ir atkarīgi arī no tā, par kādu cenu daļa uzkrātās dabasgāzes ir nopirkta vasarā, kad to sūknēja krātuvē. Rūpnieciskajiem klientiem jūlijā tiek prognozēts tarifu pieaugums par vidēji 8%, kas arī ir saistīts ar valūtu attiecību un mazāku cenu izmaiņām. Rūpnieciskajiem klientiem tarifi tiek pārskatīti katru mēnesi, mājāsaimniecībā — ik pēc pusgada. Kā ziņots, Saeima nolēmusi no 1. jūlija pazemināt PVN likmi no 22% līdz 21%.

Skolām jāziņo par mācību grāmatām, lai izslēgtu dominējošu izdevēju

Izglītības un zinātnes ministrs Roberts Kiļis ir uzdevis pašvaldībām līdz 1. jūlijam iesniegt informāciju par pēdējo piecu gadu mācību līdzekļu iepirkumiem skolām, lai konstatētu, vai mācību līdzekļu tirgū kādam izdevējam nav dominējošs stāvoklis, informē ministra padomnieks komunikācijas jautājumos Reinis Tukīšs. Ministrs pieprasījis datus par mācību līdzekļu iegādes gadu, finansējuma avotu, izglītības iestādes nosaukumu un iepirkuma apjomu. Ministrs vēlas noskaidrot, kādu mācību priekšmetu grāmatas iepirkas un kuru mācību līdzekļu izdevumi iegādāti visbiežāk. Ministrs ir saņēmis vairākas vecāku sūdzības par uzņēmuma «Zvaigzne ABC» augstajām mācību grāmatām. Vecāki sūdzējušies, ka mācību līdzekļu cenas ir nepamatoti augstas, un pauduši aizdomas, ka atsevišķi uzņēmēji gūst ievērojamu peļņu no mācību līdzekļu realizācijas. Pašlaik skatīšanai valdībā nosūtīts Valsts izglītības satura centra sagatavots informatīvais ziņojums par mācību literatūras nodrošinājumu vispārējās izglītības iestādēs, kurā teikts, ka 2007. gadā Konkurences padome veikusi tirgus uzraudzību mācību grāmatu tirgū.

Latvijas lauksaimnieki ir vilušies par EP piedāvājumu tiesmaksājumu izlīdzināšanai

Latvijas lauksaimnieku organizācijas pauz vilšanos par Eiropas Parlamenta (EP) neseno priekšlikumu ES tiesmaksājumiem, iesakot noteikt 65% no vidējā ES līmeņa. Lai arī kopumā piedāvājums ir nedaudz uzlabojies un tas liecina, ka gan Zemkopības ministrijas, gan lauksaimnieku lobija pārstāvju darbs ir ticis novērtēts, lauksaimnieki negatavojas padoties un turpinās pārliecināt kolēģus visā Eiropā par iepriekš pausto prasību — vismaz 80% no vidējā ES līmeņa. "Mēs esam vilušies! Mūs neapmierina EP deputāta Luisa Manuela Kapulas Santoša priekšlikums. Līdz šim esam skaidri pauduši savu nostāju un pastāvam un vienlīdzīgu konkurenci. Lai arī šobrīd ES aktuālākais ir finanšu krīzes jautājums, mēs negrasāmies atkāpties no savas nostājas, ka zemākais tiesmaksājumu sliekšnis nedrīkst būt mazāks par 80% no vidējā ES atbalsta līmeņa. Ir jāatceras, ka mēs cināmies par Latvijas lauksaimnieku konkurētspēju vienotajā tirgū līdz 2020. gadam!" norādīja biedrības "Zemnieku saeima" priekšsēdētāja vietniece Maira Dzelzkalēja. EP Lauksaimniecības komitejā tiks oficiāli prezentēti EP sagatavotie priekšlikumi ES Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) reformai. EP Lauksaimniecības komitejas atbildīgais referents par KLP reformu, portugāļu sociālists Santosš savā likumdošanas ziņojuma projektā ierosina palielināt lauksaimniecības tiesmaksājumus Latvijai līdz 65% no ES vidējā 2017. gadā.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Brīvprātīgais veselības nodoklis varētu būt 20 latu mēnesī

Veselības ministrija (VM) nākusi klajā ar obligātās veselības apdrošināšanas koncepciju, kura paredz valsts apmaksātas veselības aprūpes pieejamību sasaistīt ar no iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) nodalītā veselības nodokļa maksāšanu. Tāpat koncepcijā paredz, ka personas, kuras nemaksās veselības nodokli un par kurām iemaksas neveic valsts, varēs iekļauties valsts apmaksātajā veselības aprūpes sistēmā, individuāli katru mēnesi maksājot minimālo obligātās veselības apdrošināšanas iemaksu 10% apmērā no minimālās mēneša darba algas, kas šī brīža situācijā ir 20 latu mēnesī jeb 240 latu gadā, aģentūru LETA informēja VM Komunikācijas nodaļas speciālists Oskars Šneiders.

Koncepcija paredz Latvijā ieviest arī speciālo veselības aprūpes budžetu, kur finansējuma avots ir personificēti, ienākumiem piesaistīti maksājumi, kurus nodrošina darba devējs, veicot nodokļu maksājumus par darba ņēmēju pie pašreiz spēkā esošās likmes 25%, no kuras 5% ir veselības obligātās apdrošināšanas nodoklis. Savukārt, brīvprātīgās iemaksas apmērs tiek noteikts kā 10% no valsti noteiktās minimālās darba algas. Neatkarīgi no nodokļa maksāšanas fakta visiem iedzīvotājiem tiks nodrošināta neatliekamā medicīniskā palīdzība un konkrētu diagnožu vai veselības stāvokļu noteikšana un ārstēšana — grūtniecēm un sievietēm pēcdzemdību periodā līdz 42 dienām, pacientiem ar cukura diabētu, tuberkulozi, noteik-

tām infekciju slimībām, psihiskām, onkoloģiskām vai hematoloģiskām slimšanām. Valsts apmaksātu nepieciešamo medicīnisko palīdzību saņems arī visi pacienti, kas saņem hroniskās hemodializes, hemodiafiltrācijas un peritoneālās dializes procedūras, ilgstošu plaušu mākslīgo ventilāciju vai paliatīvo aprūpi.

Koncepcija paredz virkni attaisnoto nodokļa nemaksātāju, kuri saņems valsts apmaksātu veselības aprūpi tādā pat apmērā kā nodokļa maksātāji. Pie šīs cilvēku grupas pieder bērni vecumā līdz 18 gadiem, pensionāri, personas, kas vecākas par 18 gadiem un iegūst vispārējo vai profesionālo izglītību, kā arī pilna laika studentiem līdz deviņiem mēnešiem pēc statusa zaudēšanas.

Tāpat par attaisnotajiem nodokļa nemaksātājiem tiek uzskatītas personas, kuras kopj invalīdu un saņem bērna invalīda kopšanas pabalstu, viens no vecākiem, kas kopj bērnu vecumā līdz trīs gadiem, viens no vecākiem, kuram ir vismaz trīs bērni, no kuriem vismaz viens ir pirmsskolas vecumā. Arī pirmās un otrās grupas invalīdi līdz deviņiem mēnešiem pēc statusa zaudēšanas un bezdarbnieki ne ilgāk kā gadu un sešus mēnešus pēc statusa iegūšanas tiks atbrīvoti no nodokļa maksāšanas.

Koncepcija paredz, ka arī personas, kas atrodas ieslodzījuma vietās līdz deviņiem mēnešiem pēc statusa zaudēšanas, politiski represētas personas, Nacionālās pretošanās kustības dalībnieki, personas, kas cietušas Černoņiļas atomelektrostācijas avārijas seku likvidācijā, orgānu donori, personas, kas veic speciālas iemaksas veselības obligātās apdrošināšanas budžetā, tiks uzskatītas par attaisnotajiem nodokļa

nemaksātājiem.

Nosauktās iedzīvotāju grupas saņems pašlaik noteikto valsts apmaksātas veselības aprūpes pakalpojumu apjomu, maksājot Ministru kabineta noteikumos noteiktās pacientu iemaksas, izņemot personas, kuras no pacientu iemaksām ir atbrīvotas.

Tiek prognozēts, ka 2013. gadā ieņēmumi no IIN, kas tiks novirzīti veselības obligātajai apdrošināšanai sastādīs 169 miljonus latu, 2014. gadā jau 177 miljonus, 2015. gadā — 187 miljonus, bet tālākā nākotnē — 2020. gadā tie varētu būt 238 miljoni latu.

Pēc VM un Finanšu ministrijas aprēķiniem kopējais IIN maksātāju skaits varētu būt aptuveni 915 352. Papildus VM pieņem, ka, ieviešot koncepciju, ik gadu IIN maksātāju skaits varētu palielināties par 0,5% un par līdzvērtīgu skaitu samazināsies iedzīvotāju skaits, kam būtu jāmaksā veselības obligātās apdrošināšanas brīvprātīgās iemaksas.

Atbilstoši Nacionālā veselības dienesta Vadības informācijas sistēmas datiem, 2011. gadā kopējais Latvijas iedzīvotāju skaits, kas tiek saskaņots ar Pilsonības un migrācijas dienesta datiem, bija 2 247 154, no tiem 375 223 bērni no 0 līdz 17 gadiem, 464 569 iedzīvotāji pensijas vecumā no 62 gadiem, 364 010 iedzīvotāji, kuri iekļautas pārējās atbrīvotajās kategorijās un 1 043 352 iedzīvotāji, kas ir darbspējīgā vecumā un kam būtu jāmaksā IIN.

VM plāno, ka līdz ar jaunās finansēšanas sistēmas ieviešanu, papildus finansāliem ieguvumiem, ko sniegtu veselības obligātā apdrošināšana, tiks veicināta arī iedzīvotāju motivācija maksāt nodokļus, tādējādi samazinot ēnu ekonomikas daļu.

Par 1 lata monētas ar eža attēlu laišanu apgrozībā

Latvijas Banka 7. jūnijā laida apgrozībā jaunu 1 lata apgrozības monētu ar eža attēlu reversā. Tā ir likumīgs maksāšanas līdzeklis Latvijas Republikā. Monētas nonāks aprītē tāpat kā cita apgrozības nauda — ar banku starpniecību sasniedzot tirdzniecības un citus uzņēmumus un iedzīvotājus. Monētas grafisko dizainu veidojis mākslinieks Andris Vitoliņš, un ģipša modeli — tēlniece Laura Medne. Jaunās 1 lata monētas kalts Vācijas kaltuvē *Staatliche Münzen Baden-Württemberg*.

— 2012. Citu atšķirību — monētas jostas, izmēra, izmantotā metāla un svara ziņā starp jauno monētu un citām 1 lata apgrozības monētām nav.

Monētas kopējā tirāža ir 1 miljons, un tā tāpat kā citām īpašajām apgrozības monētām netiks papildināta.

Kādi īpašības vārdi jums nāk prātā, iedomājoties ezi? Adatāins. Durstīgs. Spurains. Drosmīgs. Tieši tāds ezis nu lepi nes lata nominālvērtības uzrakstu.

Adatas un durstīgums ir pirmais, ko pamanām. Gribētos paglaudīt, bet šis saveļas kamolā, adatas izslējis, — nenāc ne tuvu! Spurains kā pusaugu puīselis. Ežulis ir pārliecināts, ka adatas viņu pasargās, un nebēg no zvēriem, kas lielāki par viņu pašu, taču pret tehniku tās ir bezspēcīgas.

Ezis dzīvo lapkoku audzēs, krūmājos un mežmalās un labprāt mājokli izvēlas arī cilvēka tuvumā — dārzos un parkos. Baltkrūtainais ezis, kam mazliet druknāks ķermenis un gaišs pavēderes un galvas apmatojums, dzīvo visā Latvijā, bet brūnkrūtainais, kas sastopams daudz retāk, — galvenokārt Ziemeļvidzemē.

Krēslā un naktī aktīvais ezis aptuveni pusi līdz pat 10 gadu ilgā mūža pavada ziemas guļā, jo, gaisa temperatūrai nepārsniedzot 10 °C, viņš guļ, sarītinājies no kritušām lapām, sūnām, sausas zāles paša veidotā migā. Guļot zaudēto

svaru atguvis, augumā mazākais ezis viriņš maijā rūpējas par dzimtas turpināšanu, šajā laikā vispārliciešāk apliecinot savu kauslīgo dabu. Rūpes par jauno paaudzi gan tiek pilnībā uzticētas ar smailāku purniņu apveltītajai ežu māmiņai. Viņas vērigā uzraudzībā, naidniekus pat ar nejaukiem spiedzieniem atvairot, pāris nedēļu laikā mazo ezēnu mīkstās adatas aizstāj cietākas un tumšākas, mēneša vecumā izaug zobī un sākas medību prasmju apguve, lai divu mēnešu vecumā viņi iegūtu pilnīgu patstāvību. Mielastam ezis labprāt izvēlas visu, kas smaržo pēc gaļas.

Daudz kas no mūsdienās plaši izplatītajiem priekšstatiem par šo dzīvnieciņu robežojas ar folkloru un mitoloģiju. Viņš nebūt nav tāds čūsku nīdējs, kā mēdzam domāt, — šie rūpuļi nav viņa ēdienkartes iecienītākā sastāvdaļa, un odzes inde var nogalēt arī ezi. Peles diezgan neveiklais dzīvnieciņš medi, vien atrokot to seklās alas. Ābolus un sēnes ziemai vākt viņam nav nekādas jēgas, jo ziemā ezis guļ, taču augļi, sēnes un sēklas tiešām ir viņa ēdienkartes sastāvdaļa. Savukārt, ēdot govju pienu, ar ko bieži mēdzam pacienāt pagalmā ienākušo ezi, viņš var dabūt vēdergrauzes.

Latviešu tautas pasākās ezis attēlots kā liels viltnieks — izdoma un drauga palīdzība ļauj viņam skriešanās sacensībā uzvarēt ašo zaķi. Attapība, drosmē un pacietība ļauj mazajam ežulim iegūt princesi par sievu un pašam pārvērsties par staltu ķēniņa dēlu. Savukārt ticējums vēsta, ka vienu eža adatiņu vajag nēsāt visur līdzī iespraustu svārku stērbelē vai cimdā, tad vienmēr labi klājas. Nu, mazinot draudus eža rotai, veiksmē un labklājībai kaldināts makā liekams talismans.

Novada pedagogi papildināja zināšanas tālākizglītības kursos

● Līvānu novada pedagogi kursu noslēgumā.

Līvānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centrā notika pedagogu tālākizglītības kursi "Klasvadības process, tā organizēšana un vadīšana. Individuālais darbs ar vecākiem", kurus apmeklēja liels skaits Līvānu novada pedagogu.

Kursu programma saturēja piecus autonomus modulus, kuru apguve nodrošina kādu konkrētu audzinātājdarbības organizēšanas un vadīšanas aspekta veiksmīgu izpildi. Kursu izdales materiāli veidoti kā darba lapas, ar kurām strādā klausītāji nodarbību laikā, tādējādi apgūstot pašas metodikas, izprotot to mērķi, izmantošanas nosacījumus un interpretācijas iespējas. Skolēnu pedagoģiskā izpēte ir

loģiska klases audzinātāja darba sistēmas sastāvdaļa. Audzinātājs skolēnu izpētes procesā ir galvenais šī darba darītājs, tādēļ viņam visprecīzāk jāpārzina ne tikai izmantojamās pētnieciskās pieejas un metodes, bet arī jāspēj prognozēt šo metožu iedarbība un iespējamās nevēlamās blakus parādības. Izdales materiālos ir iekļautas metodikas, kuras jau ir aprobētas izglītības iestādēs un atzītas par informatīvām, saprotamām un izmantojamām pietiekami plašā skolēnu vecuma diapazonā. Kā atzina viena no kursu programmas dalībniecēm – apmācību gaitā tika gūtas ļoti vērtīgas atziņas un jauninājumi savā pedagoga profesijas kompetenču paaugstināšanā un prasmi atjaunošanā mūsdienīgā mācību

procesa nodrošināšanai, uz zināšanām un inovācijām balstītas sabiedrības veidošanai.

2010. gadā tika apstiprināts Eiropas sociālā fonda projekts "Vispārējās izglītības pedagogu tālākizglītība". Projektā izstrādātas un aprobētas 39 jaunas pedagogu profesionālās pilnveides programmas un izdales materiālu komplekti. To īstenošana uzsākta 2011. gada augustā un ilgs līdz 2013. gada novembrim. Atšķirībā no ierastās kursu sistēmas projektā ir daudz jauninājumu: izmantota pieaugušo izglītības metodika, mūsdienīgas pieaugušo izglītības darba formas, komunikācija e-vidē gan mācību procesā, gan pieredzes apmaiņā.

NOVADA DOMĒ

Līvānu novada domes deputāti pulcējās uz kārtējo domes sēdi, kurā pieņemti vairāki lēmumi.

Par pašvaldības palīdzību

Dome apstiprināja Līvānu novada iedzīvotāju, kuri tiesīgi saņemt pašvaldības palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā, reģistru. Iedzīvotāji informāciju par to var saņemt domes kancelejā.

Apstiprināja sakoptības konkursa nolikumu

Deputāti sēdē izskatīja konkursa «Topi skaistāks, mans novads!» nolikumu. Sakoptības konkursa uzvarētāju apbalvošanai un braucienam pa skaistākajiem Latvijas dārziem paredzēts finansējums 1000 latu apmērā.

Ikviena novada iedzīvotājs var pieteikt savu (sava drauga, radnieka vai kaimiņa) lauku sētu vai pilsētas īpašumu konkurssam «Topi skaistāks, mans novads!».

Šogad vērtēšana notiks pašā ziedu laikā — jūlijā, bet apbalvošana — augustā. Visi konkursa dalībnieki saņems dāvanu kartes savu daiļdāru pilnveidošanai, kā arī apmaksātu braucienu nākošā — 2013. gada — vasarā uz Vislatvijas puķu draugu saietu, kas katru gadu norisinās citā Latvijas vietā. Šogad pagājušajā gadā notikušā konkursa dalībnieki dosies uz Puķu draugu saietu Jaunpiebalgā, kur viņiem būs iespēja apskatīt Jaunpiebalgas skaistākos daiļdārus un baudīt plašu kultūras programmu.

Atļāva raudzēto dzērienu ražošanu

Novada domes deputāti atļāva SIA «LATALUS» kvasa un alus ražošanu nekustamajā īpašumā ar nosaukumu «Jaunsilavas».

Lēma par līdzfinansējuma piešķiršanu projektiem

Izvērtējot visus pieteikumus, kas sagatavoti iesniegšanai Lauku attīstības programmas (2007. — 2013. gads) LEADER pieejas īstenošanai pasākumos, dome nolēma apstiprināšanas gadījumā atbalstīt ar līdzfinansējumu vairākus projektus. Līdzfinansējums tiks piešķirts: biedrības «Pastari — mēs varam» (Rudzātu pagasts) projektam «Ēkas renovācija svētdienas skolas izveides un vēsturiskā mantojuma saglabāšanas vajadzībām» — 1283 lati; Rudzātu pagasta pārvaldes projektam «Ēkas Miera ielā 38, Rudzāti, Rudzātu pagasts, Līvānu novads, renovācija atbalsta, rehabilitācijas centra izveidei» — 3772 lati; biedrības «Madaliņa» (Jersikas pagasts) projektam «Jersikas Svētās Magdalēnas Romas katoļu baznīcas renovācija» — 1300 lati; biedrības «Cerības Gaismā» (Līvāni) projektam «Līvānu Visu Svēto pareizticīgo baznīcas ventilācijas sistēmas izbūve un saimniecības ēkas renovācija» — 1000 lati; biedrības «Baznīca — mūsu ciema dvēsele» (Rudzātu pagasts) projektam «Rudzātu Svētā Jēkaba Romas katoļu baznīcas vienkāršotās renovācijas darbu trešā kārtā» — 1051 lats; Sutru pagasta

pārvaldes projektam «Kultūras nama koncertzāles apgaismojuma vienkāršotā renovācija» — 4160 lats; biedrības «Mēs Rauniešiem» (Sutru pagasts) projektam «Sutru pamatskolas piebraucamā ceļa un stāvlaukuma vienkāršotā renovācija» — 1300 lats; biedrības «Piederīgie» (Līvāni) projektam «Ģercānu kapu kapličas izbūve un inventāra iegāde» — 840 lats; Līvānu novada kultūras centra projektam «Projektora ekrāna iegāde kultūras centra pasākumu vajadzībām» — 3251 lats; Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skolas projektam «Trenažieru iegāde skolas inventāra papildināšanai» — 1405 lats;

Līvānu novada kultūras centra projektam «Tautastērpu iegāde Līvānu novada Rožupes kultūras nama deju kolektīvam «Rožupe»» — 1600 lats; biedrības «Sabiedriskais centrs Rudzāti» projektam «Teātra kolektīva mēģinājumu telpu ieejas mezgla renovācija, labiekārtošana un pamatlīdzekļu iegāde» — 658 lats; radošās apvienības «Perspektīva» projektam «Radošās gleznošanas studijas izveidošana Līvānos» — 1280 lats.

Apstiprināts pašvaldības 2011. gada publiskais pārskats

Pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem «Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem» un likumu «Par pašvaldībām», dome apstiprināja Līvānu novada pašvaldības 2011. gada publisko pārskatu.

Līvānu pilsētas svētkos koncertēs Laima Vaikule

21. jūlijā pulksten 21.00 Līvānu pilsētas svētku ietvaros koncertu sniegs populārā dziedātāja Laima Vaikule.

Estrādes zvaigznes Laimas Vaikules koncerts būs kulminācija Līvānu pilsētas svētku pasākumos, kuri risināsies divas dienas.

Piektdiena, 20. jūlijs būs veltījums Līvānu kapelas «Jūlijs» 25 gadu darbības jubilejai. Svētku atklāšana paredzēta pulksten 18.00 pie novada domes, izskanot svētku lielgabala zalvei. Sekos gājiens no domes uz Tradīciju laukumu. Gājiēnā piedalīsies uzņēmumu un iestāžu, nevalstisko organizāciju, sporta klubu darbinieki, ielu un mikro-rajonu iedzīvotāji, pašdarbības kolektīvi, kā arī novada vadība un viesi.

Līvānu pilsētas Tradīciju laukumā kopā ar kapelu «Jūlijs» koncertēs dažādi Latvijā populāri šlagerizpildītāji, bet pasākumu vadīs Guntis Skraštiņš. Notiks Līvānu Goda pilsoņa paziņošana un Līvānu himnas dziedāšana.

Pie Latgales mākslas un amatniecības centra piektdien un sestdien varēs apskatīt ziedu viņu ziedu zvaigznes, turpat piektdienas vakarā būs skatāma novada jauniešu iekārtotā brīvdabas «viesistaba» ar gaismas laternām un fotogrāfiju izstādi «Mans novads — mans prieks».

20. jūlija vakarā Tradīciju laukumā notiks zaļumballe, kurā spēlēs grupa «No 1/2 vārda».

Piektdienas pasākumi būs bez maksas.

Savukārt sestdien, 21. jūlijā no rīta visi aicināti uz sporta svētkiem Ubagliča stadionā. Notiks motociklistu parāde un vizināšanās ar motocikliem. Pie Latgales mākslas un amatniecības centra izskanēs arī Bēbišu svētki, nu jau sestie pēc kārtas.

Līvānu skolu stadionā notiks Latvijas spēkavīru čempionāta posms, bet pie kultūras centra — uzņēmēju gadatirgus — Tirgoņu iela.

Sestdienas, 21. jūlija, vakarā pulksten 19.00 sāksies svētku lielkoncerts pašā Daugavas krastā, Līvānu Zaķusalā. Uzstāsies iemīloti Dailes teātra aktieri Artūrs Skraštiņš, Artis Robežnieks, Ilze Ķuzule — Skraštiņa un Ērika Eglīja. Būs grupas «Sipoli» un Mārtiņa Brauna koncerts.

Svētku kulminācijā uz skatuves kāps estrādes diva Laima Vaikule. Kopā ar viņu būs 15 cilvēku pavadošais sastāvs, grupa «Lady's Sweet» un Jānis Stūbelis.

Pēc koncerta notiks svētku ugunošana un nakts balle kopā ar grupām «Tumsa» un «Klaidonis».

Piedalīsies projektā «Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana Līvānu novada domes īpašumā «Skujiņas»»

Izskatot Līvānu novada domes investīciju un projektu nodaļas sagatavoto projekta «Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana Līvānu novada domes īpašumā «Skujiņas»» koncepciju, dome nolēma piedalīties Latvijas Lauku attīstības programmas 2007. — 2013. gada pasākumā «Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana». Projekta kopējās izmaksas ir 1701 lats. No tām 60 procenti ir Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansējums — 1020 lats. Tāpat nolēms iesniegt arī projektu «Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana Līvānu novada domes īpašumā «Vuškārnīku Mežs», kura kopējās izmaksas ir 777 lats, no kurām 60 procenti ir ELFLA finansējums. Pašvaldības līdzfinansējums būs nodrošināt darbus ar pašu spēkiem un inventāru.

Aicina apgūt makšķerēšanas iemaņas

Jersikas pamatskola aicina skolēnus lietderīgi pavadīt brīvo laiku un apgūt makšķerēšanas iemaņas, apmeklējot makšķerēšanas skolu «Raibais asaris». Tā darbosies no 11. līdz 15. jūnijam Jersikas pamatskolas telpās.

Mācību gada noslēgums Riebiņu novadā

Riebiņu novada izglītības iestāžu skolēni un skolotāji sapulcējās Stabulnieku kultūras namā uz mācību gada noslēguma svētkiem. Pasākumu atklāja un dalībniekus sveica Riebiņu novada domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns.

2011./2012. mācību gadā novada skolās notika daudzas aktivitātes izglītības jomā, informē novada izglītības jautājumu koordinatore Evelīna Visocka. Tika organizēta novada pedagogu konference, Skolotāju dienas svinības, konference Riebiņu novada izglītības iestāžu padomēm. Skolēniem bija dota iespēja apliecināt savas zināšanas sešās novada mācību priekšmetu olimpiādēs: vizuālajā mākslā, matemātikā, 4. klašu kombinētajā, krievu valodā, informātikā un angļu valodā. Riebiņu novada bērni talantus parādīja mākslinieku miniplenērā, vokālās mūzikas un skatuves runas konkursā. Viņi varēja radoši izausties, iesaistoties konkursā «Mūsu novads — mūsu lepnums», gaisa pūku gatavošanā, neklātienes konkursā «Erudīts», izstādēs, kas bija izvietotas novada domes foajē, — «Koki rudenī», «Eņģeļa pieskāriens».

Pedagogi dalījās pieredzē metodisko izstrādņu skatē, izglītošanās kursos, semināros, sākumskolas skolotāji apciemoja Galēnu pamatskolu, bet dabaszinātņu priekšmetu skolotājiem izveidojās laba sadarbība ar Viļānu vidusskolu. Riebiņu vidusskola organizēja starpnovadu zinātniski pētniecisko darbu skati.

Pirmsskolas skolotājus šogad uzņēma Siļukalna pamatskola un Dravnieku pamatskola, bet bērniem notika tradicionālie sporta svētki. Riebiņu pirmsskolas izglītības iestāde «Sprīdītis» pirmo reizi ļoti jauki un interesanti organizēja «mazo zvaigzni» tikšanos. Galēnu pamatskolas sporta hallē noritēja starpnovadu sacensības volejbolā.

Aizvadītajā mācību gadā nozīmīgas jubilejas svinēja Galēnu pamatskola, atzīmējot 145. dzimšanas dienu, un Dravnieku pamatskola, kam apritēja 90. gadskārta.

Skolas un pagastu bibliotēkas saņēma novadā veidotās avīzes «Notikumi Riebiņu novada skolās» rudens, ziemas un pavasara izdevumus. Mācību iestādes lepojas ar panākumiem novada, starpnovadu, reģionālajās, atklātajās mācību priekšmetu olimpiādēs, ārpusklasses konkursos un sporta sacensībās. Novada olimpiādēs kopā iegūtas 45 godalgotas vietas, bet augstāka līmeņa olimpiādēs — 34 godalgotas vietas. Siļukalna pamatskolas 9. klases skolēni precīgi par uzvaru laikraksta «Diena» organizētajā konkursā «Kas

● Riebiņu novada mācību iestāžu gada noslēgumā skolēni, kuri saņēma novada domes atbalstus, kopā ar novada izglītības jautājumu koordinatori Evelīnu Visocku un Riebiņu novada domes priekšsēdētāju Ilmāru Meluškānu.

notiek?» un tikšanos ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu, bez tam vēl iegūta pirmā vieta starpnovadu krosa sacensībās. Dravnieku pamatskolas skolēni aktīvi un ar labiem rezultātiem piedalījās Stāstnieku, ceļu satiksmes drošības, krievu valodas konkursos un sporta spēlēs volejbolā. Galēnu pamatskola lepojas ar 9. klases skolēna Edgara Mičuļa godalgotām vietām septiņās olimpiādēs, viņš atzīts par vizuālo skolēnu Latgales reģionālā konkursā «Kas notiek?». Šīs skolas audzēknis Renāts Konovalovs ieguva pirmo vietu konkursā «Vuolyudzāni», skolēniem ir augsti rezultāti soļošanas sacensībās. Rušonas pamatskolas meiteņu vokālais ansamblis saņēma pirmās pakāpes diplomu novadā un otrās pakāpes diplomu Latgales reģionālajā konkursā «Balsis», bet Ieva Kalvāne ieguva otro vietu matemātikas konkursā «Tik vai... cik», gūti panākumi arī sportā. Atzinīgi novērtēti Riebiņu vidusskolas skolēnu zinātniski pētnieciskie darbi, iegūts EKO skolas zais karogs. 12. klases skolniecei Katerīnai Kozirevai piešķirta Vitola fonda stipendija studijām augstskolā. Vidusskolēni piedalījās mūsdienu deju koncertā, guva ievērojamus panākumus mākslas olimpiādē un zīmējumu konkursos, krievu

valodas konkursos. Skola aktīvi iesaistījās dažādos projektos.

Novada skolās darbojas septiņi tautu deju kolektīvi, kuri piedalījās gan starpnovadu sadancī, gan skatē. Bet seši kolektīvi: no Dravnieku pamatskolas (vadītāja Natālija Balode), Galēnu pamatskolas (Anna Kupre), Riebiņu vidusskolas (Anita Randare) piedalījās Gulbenē notikušajā festivālā «Latvju bērni danci veda».

Riebiņu novada vārds izskanējis arī ārpus Latvijas robežām. Riebiņu vidusskolas skolniece Viktorija Kabare skolotājas Innas Kabares vadībā piedalījās Maskavā notikušajā straptautiskajā krievu valodas olimpiādē. Dravnieku pamatskolas skolēni Inguna Brice, Valērija Vinogradova, Raivis Ūzuliņš skolotājas Skaidrites Ūzuliņas vadībā piedalījās Starptautiskajā Baltijas valstu krievu valodas kā svešvalodas konkursā — festivālā Sanktpēterburgā. Šajā festivālā piedalījās arī Riebiņu vidusskolas skolotāja Anna Meluškāne, kurai tika pasniegts šī konkursa laureātes diploms. Riebiņu vidusskolas skolotāja Anatolija Isajeva vadībā Rasma Ormane devās uz Ungāriju, kur piedalījās atklātajā čempionātā minikadetiēm. Skolēnu komanda piedalījās Lietuvā starpvalstu peldešanas sacensībās.

Šo mācību gadu Riebiņu novada izglītības iestādēs beidza 535 skolēni, tajā skaitā 9. klasi — 60 un 12. klasi — 27 izglītojamie. Evelīna Visocka sarīkojumā par labu darbu teica paldies skolu direktoriem, skolotājiem, katram skolēnam, kā arī par sadarbību un atbalstu novada domes vadībai, darbiniekiem, deputātiem, domes izglītības, kultūras un sporta komitejai, īpaši tās vadītājam Ārijai Pudulei.

103 skolēniem, kuri ieguvuši godalgotas vietas mācību priekšmetu olimpiādēs vai guvuši panākumus ārpusklasses konkursos un sporta sacensībās, tika pasniegti pašvaldības diplomi un naudas balvas. Savukārt 54 skolotāji saņēma pateicības rakstus par ieguldīto darbu skolēnu rezultatīvā sagatavošanā. Pateicība tika teikta arī deviņu pedagogisko metodisko apvienību vadītājiem, kā arī skolu atbalsta personālam. Skolēni iepriecināja ar priekšnesumiem. Skanēja rindas no radošajiem darbiem «Mūsu novads — mūsu lepnums», bet noslēgumā atraktīvās modes skatē varēja redzēt oriģināli veidotos tērpus.

Mācību gada noslēgumā dalībniekus sveica Riebiņu novada izpilddirektora vietnieks Jāzeps Ivanšs.

Sagatavoja L.Rancāne

Krievu kultūras dienu pasākumi Preiļu galvenajā bibliotēkā

Jau otro gadu maija beigās un jūnija sākumā Latvijā noritēja krievu kultūras dienas. Tās aizsākās 24. maijā, kad tiek svinēta slāvu rakstības aizsācēju Kirila un Mefodija diena, un noslēdzās 6. jūnijā, pazīstamā krievu literāta Aleksandra Puškina dzimšanas dienā.

Arī Preiļu galvenā bibliotēka aktīvi iesaistījās krievu kultūras dienu norisē.

Bibliotēkas lietotājiem un visiem interesentiem bija skatāmas divas izstādes — grāmatu izstāde «Mūsdienu krievu dzeja Latvijā» un video, foto, projektu un pētījuma darbu, grāmatu izstāde «Krievu tautas folklorā un godskārtu svētki». Šīs izstādes atklāšana notika ar plašu Preiļu 2. vidusskolas līdzdalību, kas novadā kļuvis par krievu kultūras centru. Katrs skolas pedagogs ir kļuvis par savas etniskās tautas kultūras nesēju, glabātāju un po-

pularizētāju. Pasākuma apmeklētāji varēja noskatīties video materiālu, kas atspoguļo 2009. gadā aizsāktu «Pokrovskije posidelki» tradīciju, kas ir līdzīga latviešu Miķeļdienai un ražas svētkiem. Skolotāja Marija Onufrijeva ar folkloras pulciņu rādīja rudens ražas svētku svinēšanas fragmentus, bērni demonstrēja krievu tautas rotaļas, bet skolotāja sniedza nelielu ieskatu krievu godskārtu svētku norisē.

Pasākumu papildināja Rimmas Gavrilovas vadītais deju kolektīvs ar krievu tautas deju. Izstādē bija skatāms plašs materiāls par Masļenicu, Ziemassvētku svinībām, krievu folkloru un tautas tradīcijām.

Pēc tam uz bērnu literatūras nodaļu tika aicināti sākumskolas bērni, lai piedalītos Puškina pasaku pēcpusdienā. Bērniem bija arī mājas darbs — Puškina pasaku ilustrēšana. Kopā tika iesniegti ap 30 zīmējumi. Pasākuma laikā bija iespēja noskatīties pasaku fragmentu, tika sarī-

kots konkurss «No kuras pasakas ir šis priekšmets?» un teatralizēts uzvedums «Pasaka par zelta zivtiņu», kas sagādāja prieku mazajiem skatītājiem.

31. maija pēcpusdienā bibliotēkā ieradās dzejas cienītāji, lai piedalītos Preiļu novada krievu dzejnieku autorvakarā. Kopumā bija pieteikušies septiņi vietējie autori. Starp tiem — jau pazīstamie Inna Stepanova un Igors Terentjevs, kuru darbi ir publicēti pirmajā novada dzejas almanahā «Sirdsbalsis», un arī literāti — iesācēji Valērijs Kirijenko, Jeļena Petrova, Natālija Volkova, Jekaterina Dosēmenova, Faina Saveljeva. Septiņi autori, septiņi dažādi rokraksti, pieredze, dažāds dzīves redzējums, taču apveicama ir uzdrīkstēšanās, mīlestība, ar kuru top katra rindiņa.

Lielu emocionālo baudu visiem sagādāja pasākuma viesi — dzejnieks, prozaīks, mākslinieks no Murmanskas Nikolajs Kovaļovs, kurš jau 30 gadus vasaras pa-

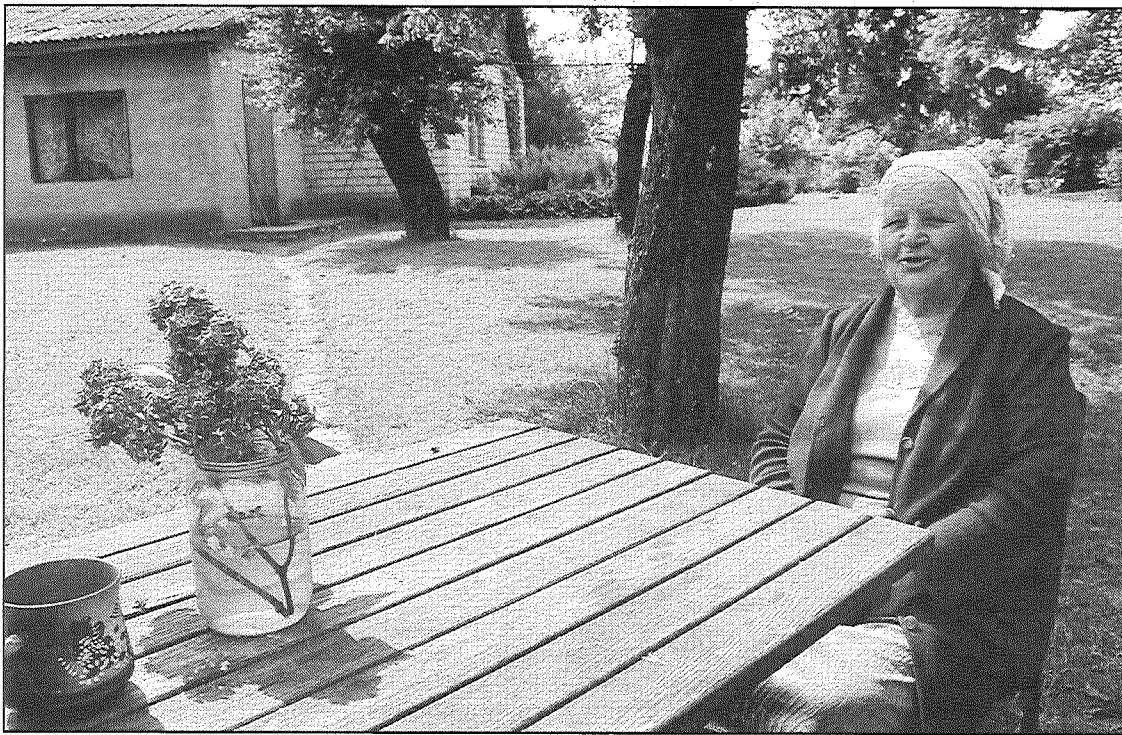
vada Latgalē un uzskata to par mīļāko vietu visā Latvijā. Savā grāmatā «Mīlestības turpinājums» autors Latgalei veltī veselu nodaļu ar nosaukumu «Zaļā Latgale». Par mūsu novadu un tā cilvēkiem viņš runā ar lielu pietāti un cieņu, bet Latgales daba viņu vienkārši apbūrusi.

Dieva dāvana — tā var teikt par Viļānu vidusskolas skolotāju Jeļenas Tarasovas un Natālijas Jakušonokas skanīgajām balsīm. Daudzi viņu uzrakstītie dzejoļi pārtapuši dziesmās, ko izpilda pašas autore.

Ar šo pasākumu noslēdzās krievu kultūras dienas Preiļos, bet citās Latvijas pilsētās to norise turpinās līdz 6. jūnijam. Paldies visiem, kas ar savu līdzdalību un atsaucību piedalījās pasākumu veidošanā!

V.Jakimova,
Preiļu galvenās bibliotēkas
bērnu literatūras nodaļas
vadītāja

Jo sarežģītāks musturis, jo vairāk patik adīt

● Turku pagasta rokdarbniecei Antoņinai Āriņai jo sarežģītāks raksts, jo vairāk patik.

Līdz Jāņiem atlikušas nepilnas divas nedēļas, un laikā, kad saulīte teju teju pie debesīm sasniegs pašu augstāko punktu, par ziemas aukstumiem reti kāds domā. Un arī siltās zeķes, cimdi, šalles, cepures — pa starpām ar vaivariņiem pret kodēm — noliktas tālos plauktos. Ja nu vienīgi kāds siltāks svīteris vai jaka vēl pa rokai, jo vasara ar karstumu nelutina, un arī Jāņu vakara dzeštrumā noderēs. Čaklās lauku vecmāmuļas, cimdu, zeķu adītājas, nu lielāko daļu no laika pavada, ravējot biešu un burkānu vagas, lasot no kartupeļiem vaboles, vai arī citos tikpat svarīgos darbos. Kas nu vasarā domās par adīšanu. Bet vasara ir arī aitu cērpjamais un vilnas mazgājamais, dzijas krāsojamais laiks, un vismaz tajās mājās, kurās tur aitas, arī karstajos mēnešos no domām par adīšanu nekur nepalikt. «Novadnieks» nesēn ciemojās pie kādas ļoti čaklas adītājas Livānu novada Turku pagastā — pie Antoņinas Āriņas, pie rokdarbnieces, kuras slava jau pārsniegusi novada robežas. Cienījamus gadus sasniegušo mājas saimnieci gan atradām, likņājot pa vagām, un no nezālēm atbrīvotie augi aiz viņas rindojās tikpat līdzīgi un vienādi kā valdziņi uz adāmatas.

Spēka gadi, kā lielākoties viņas paaudzes sievietēm, Antoņinai aizvadīti kolhoza darbā, kopjot un barojot rukuksus. Kad bija apdarīts arī mājas solis, katrs brīvais brīdis tika veltīts adīšanai, jo tieši šis rokdarbu veids viņai ir vistuvākais un vislabāk padodas, jo viņas cimdi atšķiras ne vien ar krāsām vai savdabīgiem rakstiem, bet arī pēc tā, kādam dzīves gadījumam vai profesijas pārstāvim adīti. Ar adāmatatām tapuši arī galdauti, pēdējā laikā — pat nelielas glezniņas ar dzīvieciņiem vai puķēm. Tās — mazmeitiņas priekam. Lielākais veikums — adīta sega. Kad mājas māte rakstaino segu iznes un noklāj pagalma lidenajā mauriņā, tā izskatās kā uzziēdējusi puķu dobe, un pats par sevi rodas jautājums, — kā tik lielu izstrādājumu var noadīt vienā gabalā? Adīju uz četrām garajām adatām, viņa stāsta. Lai valdziņi nenoslīdētu, katras adatas gals tika nostiprināts ar dzēšgumiju.

● Brūngānu cimdi. Senāk tādiem vajadzēja būt katras meitas pūrā.

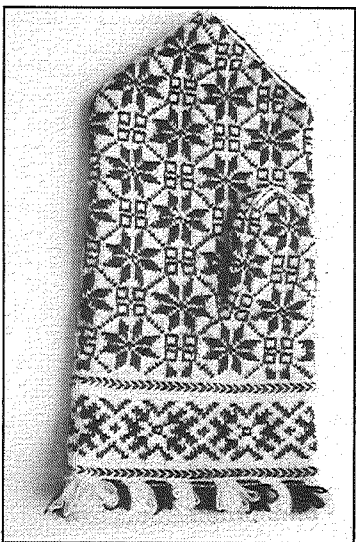
Protams, šis darbs prasījis ilgu laiku. Adītājam patik uzmeistarot kaut ko neikdienišķu. Pamatīgi izpētīti senie latgaļu raksti, noskaidrotas gudrības par tautas paražām. Antoņinas adījumi aizceļojuši uz Latgales mākslas un amatniecības centru, kur par tiem priecājas apmeklētāji. Savulaik tie kopā ar citu rokdarbnieču darinājumiem bija sakarināti centra lielajā eglē.

Senākos laikos cimdu adīšana bija jāmāk katrai sievietei, tāpēc mātes savām meitām šo darbu mācīja kopš mazām dienām. Līdz kāzām vajadzēja noadīt daudzus pārus, jo tie bija svarīga dāvana ar nozīmi, kad sākas cerēšanas un precībās braukšanas laiks.

Antoņina uz galda noliek veselu kaudzi ar dažādiem adījumiem. Balti, gari pirkstaiņi ar sarežģītām, krāsainām rakstu rindām arī ir tā sauktie precinieku cimdi. Ja precībās meita puisī neatraidīja, bet deva savu piekrišanu kāzām, tad viņa iecerētajām uzdāvināja šādus cimds — uzmeta uz pleca. Dodoties mājup, puisis tos lepni vilka rokās, īpaši rakstaino un paplatināto delma daļu uzvilcis pat virs piedurknēm, vai arī tāpat turēdams uz pleca, un tos nevarēja nepamanīt neviens pretimnācējs. Bija skaidrs, ka šim puisim ir saderēta ligaviņa.

Vēl mēdza adīt ļoti greznus un lielus kāzu cimds. Jaunais pāris, braucot mājās pēc laulāšanās, salika rokas vienā šādā cimdā, simbolizējot laimīgu mūžu. Antoņina tādu noadījusi zvaigzņiņu rakstā, melni baltu.

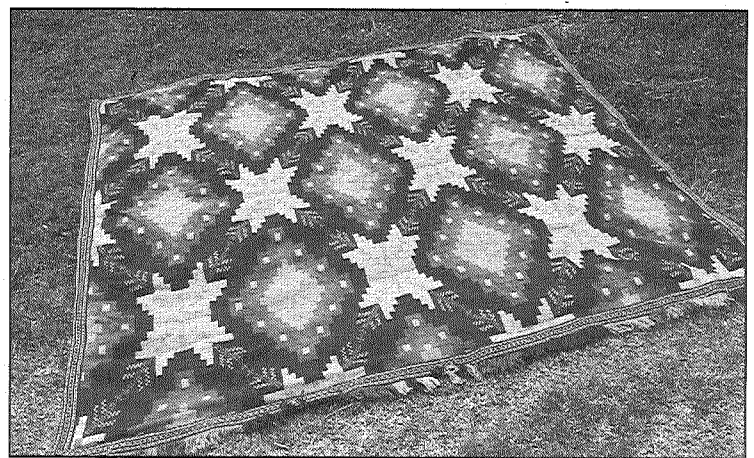
Līdzīgus cimds ar pagarinātu un paplatinātu delma daļu meitas

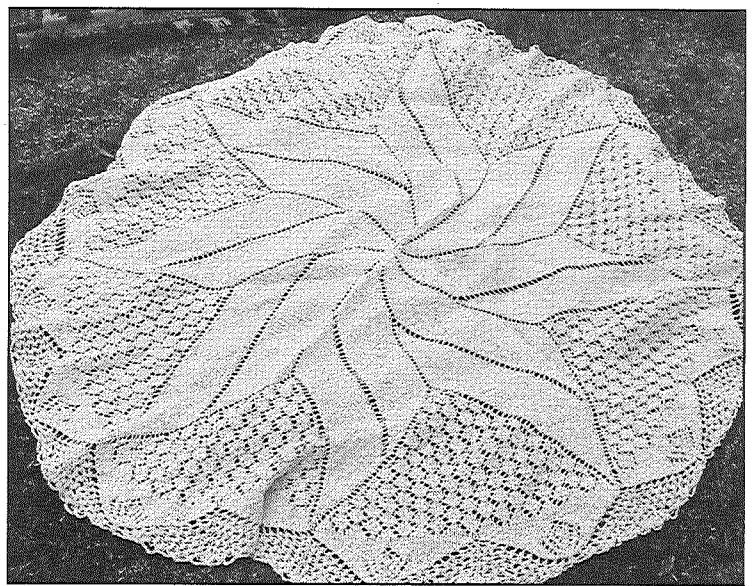
● Jaunlulāto kopīgais cimd.

mēdza vilkt arī ziemā, braucot uz baznīcu, tikai, atšķirībā no precinieka pirkstaiņiem, tie bija dūraiņi.

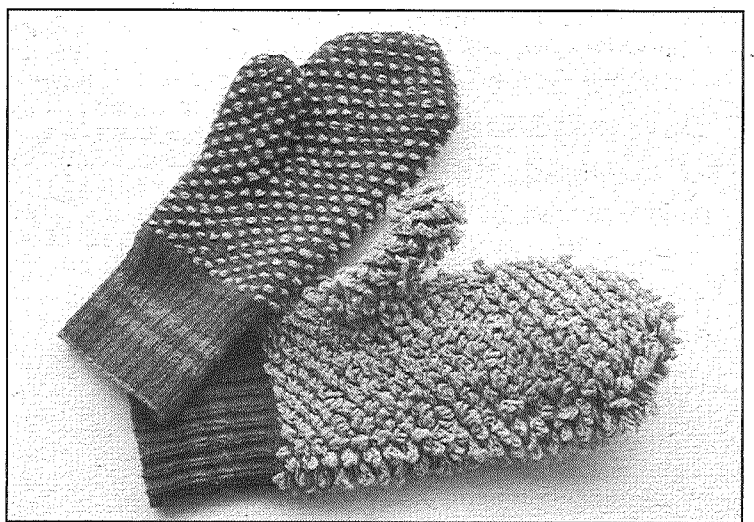
Ļoti neparasti cimdi tika adīti medniekiem un zvejniekiem. Medniekiem paredzētajiem pirkstaiņiem bija virsū uzmaucama cepurīte, ko varēja gan nolocīt atpakaļ, kad jārikojas ar ieroci, gan uzlocīt virs pirkstiem, lai nesalst. Zvejniekiem toties bija vajadzīgs, lai brīvs būtu ikšķis un rādītājpirksts, tāpēc tos noadīja atsevišķi no dūraiņa ar nolokāmiem pirkstu galiem — cepurītēm. Ja pirksti darbojoties nosalst, tiem uzloka cepurīti. Mednieku cimdos zaļi brūnganas krāsas kā egļu stumbri, bet zvejniekiem cimdi adīti no zilās, zaļās un melnās dzijas. Tādās krāsās ziemā ir ūdens. Pie tam mednieku cimdi no ārpusē saadīti tādām kā šūnām. Šim adījuma veidam esot

● Šīs gultas segas noadīšanai bija vajadzīgs gads un septiņi mēneši.

● Antoņinas adītais galdauts kā balts ābeļzieds.

● Mežinieku cimdi. Foto: A.Šņepsts

savs nosaukums — rupuča āda.

Silti un biezi ir tā saucamie mežinieku cimdi, kas paredzēti vīriešiem meža darbos. Tie adīti ar biežām bārkstīm iekšpusē. Bārkstis papildus piedod siltumu, bet uz ārieni tās nevarēja būt, jo ķertos zaros un traucētu, tāpēc adītas tikai iekšpusē. Nēsājot bārkstis savēlās un izveidoja siltu oderīti. Protams, mednieku, maksšķernieku vai mežavīru cimdiem galvenā funkcija bija siltums, tāpēc tie nav pārāk grezni, tomēr ar gana neparastiem rakstiem. Šādus cimds Antoņina noskatījusi vēl meitenes gados un izlūgusies no adītājas padomu par to adīšanu. Agrāk adīja arī tā sauktos dubultniekus, cimds, kam siltuma dēļ iekšpusē bija ieadīti otri cimdi.

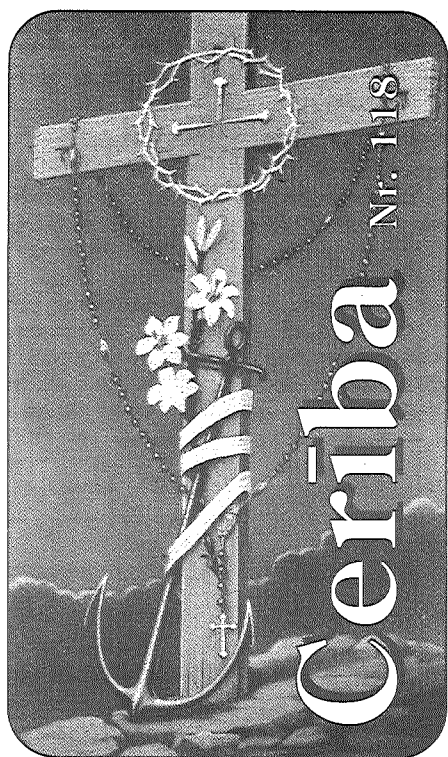
Viņai ļoti pa prātam sarežģīti raksti, kas prasa vairāk pacietības. Ja iepatikas, uzadis pat uz cepumu paciņas noskatītu rakstu. Ada arī zeķes, gan ar latviskiem rakstiem, gan neparastākas, — īsas un pāri ceļiem nēsājamas. Visādas. Par prieku jaunām meitenēm — arī rožainas

pusgaras zeķes mežģīņadījumā. Pašas pūrā saglabājušās vēl mēnes adītas zeķes, kas ar aukliņu sasiemas zem ceļgaliem.

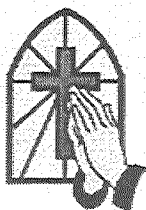
Smalkā adīšanas māksla apgūta vēl meitenes gados, kad bija trūcīgie pēckara gadi, un apģērbs bija jāgatavo pašu spēkiem mājās. Ģimene turēja aitas, cirpa vilnu, ko pēc tam dzirnavās kārsa, bet tālāk savērpamājas. Paši arī krāsoja, izmantojot augus.

Antoņina savā ģimenē no māsām un brāļiem bija jaunākā, tāpēc palika mājās, kad pārējie pieauga un devās savā dzīvē. Strādāja kolhozā, izaudzināja arī savas divas meitas. Viena no viņām ir zemniece, dzīvo kopā ar mammu, bet otra — strādā par konditori uz kruīza kuģa maršrutā «Rīga — Stokholma». Viņai padodas gardas tortes. Abas no mamas iemācījušās arī adīšanu. Kad jāiet ciemos, mamas adījumi, vienas meitas pašcepta torte, otras — zemnieku saimniecības labumi, un šāda dāvana patikama katram.

L.Rancāne

Cerība Nr. 118

Lūgšana

Es slavēju Tevi, Jēzus Sirds, dzīvais un dzīvošais mūžīgās dzīves avots, bezgalīgā Dieva dārgumu krātuve, degošais Dieva mīlestības ugunskurs. Tu esi mans patvēruma un mana atpūtas vieta.

Dievišķais Glābēj, iedez manā sirdī to kvēlo mīlestību, kas ir pārņēmusi Tavējo! Lej manā sirdī tās lielās žēlastības, kuru avots ir Tava Sirds. Dari, lai mana sirds būtu pilnīgi vienota ar Tavējo, tā ka Tava griba kļūtu par manējo un mana griba mūžīgi paliktu pakļauta Tava gribai. Es vēlos, lai Tava svētā griba turpmāk būtu likums visam tam, pēc kā ilgojos, un visam, ko daru.

Svētā Ģertrūde

Vissvētās Jēzus Sirds godināšana

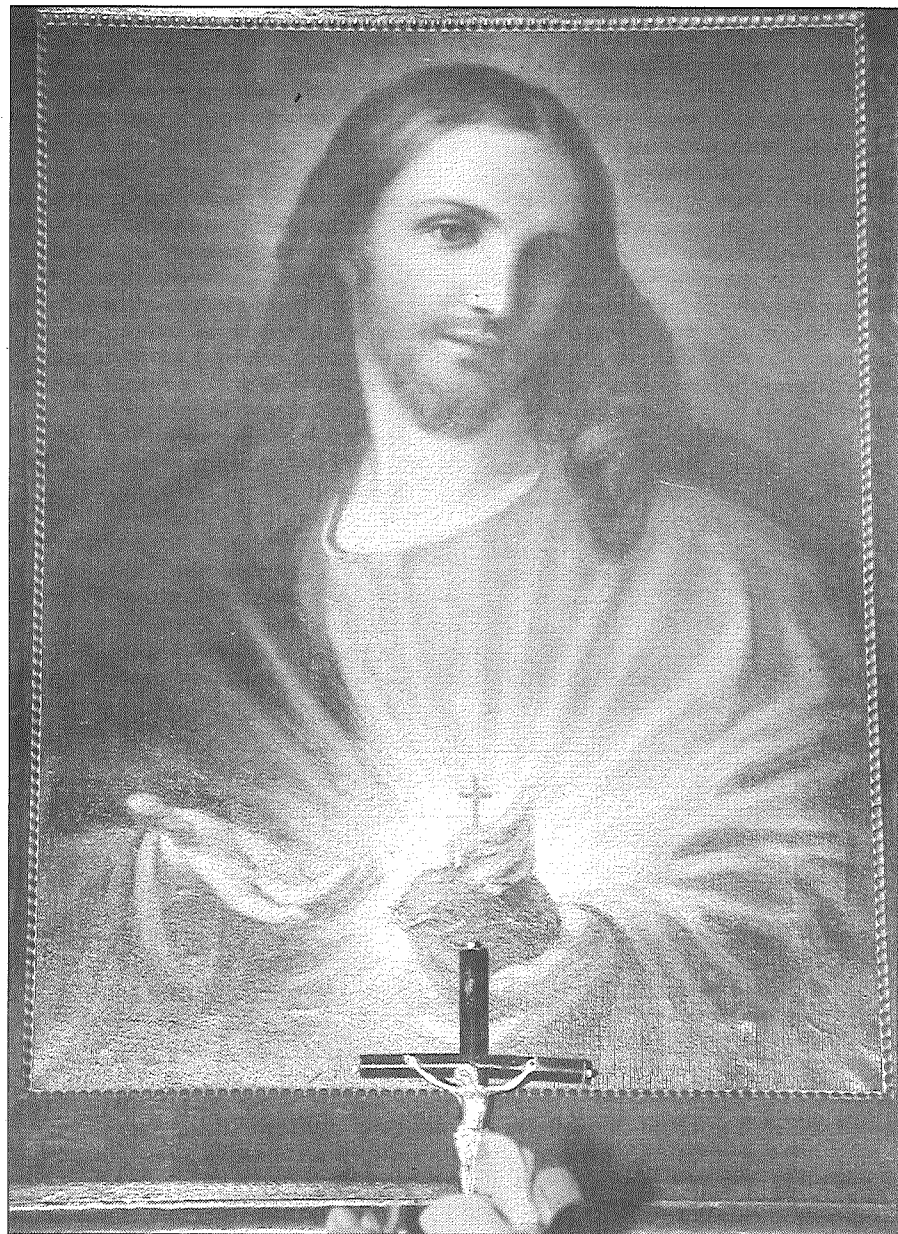
Jūnijs ir vissvētās Jēzus Sirds mēnesis. Šajā mēnesī Baznīca stāda mūsu priekšā Vissvētāko Jēzus Sirdi, lai mēs to tuvāk izprastu un pazītu neizsmeļamo žēlastības avotu un nedziestošās mīlestības ugunsroku un atdotu tai vislielāko godu, kādu vien spējam. Katra mēneša pirmajā piektdienā un svētdienā ticīgie godina vissvētāko Jēzus Sirdi. Arī šogad 15. jūnijā svinam vissvētās Jēzus Sirds svētkus, lai saņemtu šīs Sirds apsolītās dabīgās un pārdabiskās dāvanas.

Pravietim Ezehielam kādu reizi bija neparasts redzējums. Eņģelis viņam rādīja brīnumkaistu un lielu svētnīcu. Zem tās durvju sliekšņa izplūda ūdens un plūda uz dienvidiem. Ūdens, tālāk tecēdams, kļuva aizvien lielāks, līdz beidzot izveidojās milzīga straume. Eņģelis sacīja pravietim: „Visa dzīva radība, kas kustas, kur šī upe tek, mantos dzīvību; arī zivju bagātība būs ļoti liela, jo, kad šī upe tur nonāks, jūras ūdens kļūs veselīgs; it visur, kur šī upe tecēs, radīsies dzīvība. Pie upes abos krastos augs visādi ēdamu augļu koki; to lapas neviņš un to augļi nemitēsies, ik mēnešus tie atnesīs svaigus, jo ūdens, pie kura tie aug, iztek no svētnīcas, tādēļ to augļi noderēs barībai un to lapas dziedināšanai.”

Tāda svētnīca, kādu redzēja pravietis Ezehiels, ne cilvēku roku darināta, taču vēl lielāka par paša Salomona templi visā tā krāšņumā, ir vissvētākā Jēzus Sirds. Viņas pamati balstās svētajos kalnos, mūžības dziļēs; viņas celtnieks ir svētais Gars, visvarenības un mīlestības Gars. Viņas bagātības ir Dieva visdārgākā manta, kā priekšā visi zemes dārgumi nobāl kā ēna. Bet dzīvinātājs ūdens ir dievkalpojumi Jēzus Sirds godam. Ūdens izplūdis no caurdurtā Jēzus Kristus sāna uz krusta, gadsimtu gaitā ir izaudzis par straumi, kura applūcina visu zemeslodi. Un ikviena dvēsele, kur nonāks straume, būs dzīva. Jau līdz šim cilvēki no tās ir smēlušies neizmērojamas bagātības, un, neraugoties uz to, tā arvien apveltī cilvēkus ar svētībām un pestīšanu.

Svētie Raksti liecina, ka Jēzus bezgalīgi mil cilvēkus, jo viņu dēļ uzņēmas Kalvarijas upuri un šo upuri ik dienas atkārtoti katoliņu baznīcā svētā Misē. Jēzus Sirds godinātāji mil savu Pestītāju un noslēdz ar Viņa Sirdi patieso draudzību. Svētais Augustīns saka: „Draudzība veido līdzīgus tikumus”. Mūsu laikā ir ļoti nepieciešami, lai vissvētās Jēzus Sirds godinātāji savā dzīvē un darbos būtu pēc iespējas līdzīgāki Jēzus Sirdij, vingrinoties tajos tikumos, ko viscēlākā veidā sastopam Jēzus Sirdi: pazemībā, lēnprātībā, un par visu vairāk tuvākā mīlestībā.

Svētais Jānis Hrizostoms saka: „Nekas cilvēku nedara gudrāku, kā tikums, kas veido pateicību, laipnību, pazemību, lēnprātību un dievbijību. Tikums ir gudrības avots. Visu grēku pamatā ir neprātība. Bet, kas vingrinās tikumos, smēl neiz-

● Foto no svētā Franciska baznīcas Rīgā.

sakāmas vērtības no gudrības avota.”

„Jēzus Sirds — visu tikumu dzelme,” to neskaitāmās vietās ticīgie atkārtoti, skaitot Jēzus Sirds litāniju. Pāvests vēlas, lai šis sauciens pamudinātu ticīgos sekot Jēzum Kristus un iemantot tos tikumus, kas sevišķā veidā piemita Jēzus Sirdij. Sevišķi jāvingrinās Dieva un tuvākā mīlestībā, kas veido visus pārējos tikumus. Savā testamentā pāvests Pijus IX pasvīturo, ka kristiešiem ir jābūt Kristus līdzīgiem, jāseko Kristus dzīves paraugam un Jēzus Sirdi veidotiem tikumiem. Ļoti daudzi cilvēki seko citu cilvēku dzīves piemēram, Dievs to zina, tādēļ Viņš vēlas, lai cilvēki seko viscēlākajam tikuma paraugam, lai tikumos kļūtu līdzīgāki Dieva Dēlam, kas saka: „Es jums esmu devis piemēru, lai visu, ko Es darīju, arī jūs darītu.” (J.13,15)

Rīgā svētā Franciska baznīcas sānu

altārī ir zīmīga Jēzus Sirds glezna. Varētu sacīt, ļoti simboliska un uz dziļām pārdomām pamudinoša. Tur ir attēlots Jēzus, turot Savu Sirdi kreisajā rokā un rādot atvērtu savu labo roku. It kā uzrunājot: „Lūk, Es sniedzu tev Savu Sirdi. Tā uz krusta tika pārdurta jūsu dēļ, bet ērkšķu vainags, kas apvij šo Sirdi, mums atgādina mūsu grēkus, kas to vienmēr no jauna ievaino. Šo Sirdi apņem uguns liesmas, kas atgādina, ka, neskatoties uz mūsu ļaunajiem darbiem, viņa tomēr grib mūs mīlēt. Atvērtā plauksta uzrunā: „Draugs, sniedz savu sirds mīlestību!” Vai ar to nepietiek, lai rastos vēlēšanās godināt Jēzus Sirdi?

Prāts un griba saka, ka mums ar karstām un patiesas mīlestības jūtām vajadzīgs godināt un mīlēt Vissvētāko Jēzus Sirdi.

Priesteris V.Bēkšis

Kapusvētki katoļu draudzēs

PREIĻU DRAUDZĒ

Kōkorišu kapos — 16. jūnijā pulksten 15.00
Pauniņu kapos — 20. jūnijā pulksten 15.00
Priekuļu kapos — 1. jūlijā pulksten 15.00
Pupāju kapos — 7. jūlijā pulksten 15.00
Ivdrišu kapos — 8. jūlijā pulksten 15.00
Rutkovsku Kažu kapos — 14. jūlijā pulksten 15.00
Žogotu kapos — 15. jūlijā pulksten 15.00
Dzeņu kapos — 22. jūlijā pulksten 15.00
Eisāgu kapos — 28. jūlijā pulksten 15.00
Gaiļmūižas kapos — 29. jūlijā pulksten 15.00
Preiļu jaunajos kapos — 4. augustā pulksten 14.00
Preiļu pilsētas kapos — 5. augustā pulksten 15.00
Šoldru kapos — 11. augustā pulksten 15.00
Preiļu vecajos kapos — 19. augustā pulksten 15.00

RUDZĀTU DRAUDZĒ

Eleonorvilles kapos — 16. jūnijā pulksten 15.00
Vīdu kapos — 30. jūnijā pulksten 15.00

Punduriešu kapos — 7. jūlijā pulksten 14.00
Bikavnieku kapos (Rudzātu baznīcā) — 14. jūlijā pulksten 14.00

Kivlenieku kapos — 21. jūlijā pulksten 15.00
Rudzātu kapos — 22. jūlijā pulksten 11.00

VANAGU DRAUDZĒ

Vilmeniešu kapos — 17. jūnijā pulksten 12.00
Augšmuktu kapos — 1. jūlijā pulksten 15.00
Šultu kapos — 8. jūlijā pulksten 15.00
Reutovas kapos — 15. jūlijā pulksten 15.00
Vanagu kapos — 29. jūlijā pulksten 13.00

VIDSMUIŽAS DRAUDZĒ

Bukšņu kapos — 16. jūnijā pulksten 14.00
Krišobu kapos — 7. jūlijā pulksten 14.00
Maltas Trūpu kapos — 14. jūlijā pulksten 14.00
Opolūs kapos — 21. jūlijā pulksten 14.00
Salenieku kapos — 21. jūlijā pulksten 15.30
Pastaru kapos — 4. augustā pulksten 14.00

Trūpišu kapos — 18. augustā pulksten 14.00
Vidsmuižas kapos — 25. augustā pulksten 14.00

RIEBIŅU DRAUZĒ

Riebiņu kapos — 30. jūnijā pulksten 13.00
Červiniku kapos — 28. jūlijā pulksten 12.30

Svēto apustuļu Pētera un Pāvila godam veļtītās atļaidas Riebiņos

Svēto apustuļu Pētera un Pāvila svētki:
29. jūnijā pulksten 9.00 Vissvētākā Sakramenta adorācija; pulksten 10.00 svētā Mise
30. jūnijā pulksten 9.00 Vissvētākā Sakramenta adorācija; pulksten 10.00 svētā Mise
Svēto apustuļu Pētera un Pāvila atļaidu noslēgums:
1. jūlijā pulksten 9.00 Vissvētākā Sakramenta adorācija; pulksten 10.00 svētā Mise; Euharistiskā procesija

MŪSU PESTĪŠANAS SĀKUMS IR VĒLĒŠANĀS BŪT IZGLĀBTIEM.

Vienmēr priecājieties Kungā!

Dārgie jaunieši! Man ir prieks jūs atkal uzrunāt saistībā ar 27. Pasaules Jauniešu dienām. Man vēl spilgtā atmiņā ir mūsu tikšanās pagājušā gada augustā Madridē. Es pateicos Dievam par to, ka šīs dienas bija tik auglīgas un ka to nestie augļi arvien vairāk būs manāmi jauniešu un viņu kopienai dzīvē. Tagad mūsu domas ir pievērstas mūsu nākamajai tikšanās reizei, kura 2013. gadā notiks Riodežaneiro un kuras tēma būs „Ejiet un dariet par macekļiem visas tautas!” (Mt 28, 19).

Šogad Jauniešu dienu tēma saucas ar pamudinājumu, kuru svētais apustulis Pāvils izteicis Vēstulē filipiešiem: „Vienmēr priecājieties Kungā!” (4, 4) Prieks ir būtisks kristīgās dzīves elements. Pasaules jauniešu dienās mēs ikreiz piedzīvojam neizsakāmu prieku, kopības prieku, prieku par to, ka esam kristieši, ticības prieku. (..)

Mūsu sirds ir radīta priekam

Ilgas pēc prieka ir dziļi apslēptas ikviena cilvēka sirdī. Daudz vairāk par tūlītēju un īslaicīgu apmierinājuma izjūtu mūsu sirds tiecas pēc dziļa, pilnīga un nepārejoša prieka, kas piešķirtu „garšu” mūsu eksistencei. Tas īpaši raksturīgs jums, jo jaunība ir tas dzīves posms, kad cilvēks pastāvīgi atklāj dzīvi, pasauli, citus cilvēkus un pats sevi. Tas ir laiks,

kad cilvēks atveras nākotnei un dziļi ilgojas pēc laimes, draudzības, dalīšanās un patiesības, laiks, kad mūs iedvesmo augsti ideāli un kaļam lielus plānus. (..)

Taču katru dienu mēs sastopamies arī ar daudzām grūtībām. Dziļi mūsu sirdī mīt bažas par nākotni; mūsos rodas jautājums, vai pilnīgais un nepārejošais prieks, pēc kura ilgojamies, nav ilūzija un bēgšana no realitātes. Daudzi jaunieši sev jautā: vai pilnīgs prieks patiesībā ir iespējams?

Dievs ir patiesā prieka avots

Jebkāda patiesa prieka avots ir Dievs, pat ja pirmajā brīdī tas nav nepārprotami skaidrs. Dievs ir mūžīgās mīlestības komūnija, Viņš ir bezgalīgs prieks, kas nepaliek noslēdzies pats sevī, bet laužas uz āru, lai aptvertu visus tos, kurus mīl un kuri mīl Viņu. (..) Dievs ar mums vēlas dalīties savā dievišķajā un mūžīgajā priekā, un Viņš palīdz mums saskatīt, ka mūsu dzīves dziļākā jēga un vērtība ir tā, ka Viņš mūs pieņem, uzņem un mīl. Mums reizēm ir grūti citus pieņemt, bet Dievs mūs pieņem bez kādiem nosacījumiem, un tāpēc mēs varam sacīt: „Dievs mani personiski mīl; man ir sava vieta šajā pasaulē un vēsturē.” (..)

Glabāt sirdi kristiešu prieku

Šajā brīdī mūsos rodas jautājums: „Kā lai mēs saņemam un

saglabājam šī garīgā prieka dāvanu?” (..) Garīgais prieks, ko atklājam un glabājam, ir auglis, ko sniedz tikšanās ar Jēzu. Jēzus aicina, lai mēs Viņam sekojam un savā dzīvē paļaujamies uz Viņu.

(..) Mīļie draugi, iemācieties saskatīt, kā Dievs darbojas jūsu dzīvē, un atklāt Viņu ikdienas dzīves notikumu aizsegā. Apzinieties, ka Dievs jūs nekad neatstās. Pievērsiet Viņam bieži savu skatienu. Meklēt Kungu, un atrast Viņu savā dzīvē nozīmē arī pieņemt Dieva Vārdu. Iemācieties lasīt un apcerēt Svētos Rakstus. Tie jums sniegs atbildi uz jautājumiem par patiesību, kas mīt jūsu sirdīs.

(..) Liturģija ir īpaša norise, kuras laikā Baznīca pauž savu prieku. Katru svētdienu Svētajā Misē kristiešu kopiena svin galveno pestīšanas noslēpumu — Kristus nāves un augšāmcelšanās noslēpumu. Tas ir ļoti svarīgs brīdis visiem Kunga macekļiem, jo tajā kļūst klātesošs Viņa mīlestības upuris. (..)

Mīlestības prieks

Mīļie draugi, prieks ir cieši saistīts ar mīlestību: tie ir divi nešķirami Svētā Gara augļi. Mīlestība rada prieku, un prieks ir mīlestības veids.

(..) Domājot par dažādiem jūsu dzīves aspektiem, es gribētu jums teikt, ka mīlēt nozīmē būt nelokāmam, uzticamam un uzticīgam savām saistībām. Tas vispirms attiecas uz draudzību. Mūsu draugi

gaida, lai mēs būtu patiesi, godīgi, uzticīgi, jo patiesa mīlestība pastāv arī grūtību brīžos.

(..) Lai piedzīvotu mīlestības prieku, mums jābūt arī nesavtīgiem. Mēs nedrīkstam apmierināties ar to, ka dodam no sevis pēc iespējas mazāk. Mums pilnībā jāiesaistās dzīvē un īpaša uzmanība jāvelta tiem, kas cieš trūkumu. Pasaulei ir vajadzīgi cilvēki, kas būtu lietpratīgi un nesavtīgi un vēlētos kalpot kopējam labumam. Runājot par nesavtību, es nevaru nepieminēt kādu īpašu prieku: to, kas tiek piedzīvots, atbildot uz aicinājumu visu savu dzīvi veltīt Kungam. Nebaidieties no Kristus aicinājuma uz konsekroto dzīvi, klostera dzīvi, veltīt sevi misionārajam darbam vai priesterībai. Tāpat liels ir prieks, kuru Viņš sniedz tam vīrietim un tai sievietei, kuri sevi laulībā pilnīgi atdod viens otram, lai dibinātu ģimeni un kļūtu par zīmi Kristus mīlestībai pret savu Baznīcu. (..)

Atgriešanās prieks

Lai dzīvotu patiesā priekā, ir jāpazīst kārdinājumi, kas mūs no tā attālina. Mūsdienų kultūra bieži mūs mudina meklēt tūlītējus mērķus, sasniegumus un baudas. Tā veicina nepastāvību, nevis neatlaidību, smagu darbu un uzticību savām saistībām. Tās vēstījums veicina patērētāju mentalitātes rašanos un sola viltus laimi. Pierezde mums māca, ka ne jau materiālā pārtība ir laimes nosacījums. Cik daudz ir tādu cilvēku,

kurus, kaut arī materiālā ziņā viņi ir pārtikuši, māt skumjas, izmisums un tukšuma izjūta. Lai iemantotu pastāvīgu prieku, mums jādzīvo mīlestībā un patiesībā. Mums jādzīvo Dievā.

Dievs vēlas, lai mēs būtu laimīgi. Tieši tāpēc Viņš mums devis īpašus norādījumus šim dzīves ceļam — **bausļus**. Ja tos ievērosim, mēs atradīsim ceļu, kas ved uz dzīvi un laimi. (..) Ja mēs izlemjam veidot savu dzīvi bez Dieva un neņemot vērā Viņa gribu, galu galā rada sarūgtinājumu, skumjas un zaudējuma izjūtu.

(..) Mīļie jaunieši, bieži pieņemiet Gandarīšanas sakramentu! Tas ir sakraments, ar kuru palīdzību no jauna tiek atklāts prieks. Lūdziet, lai Svētais Gars jums dāvā gaismu, kas nepieciešama, lai spētu apzināties savu grēcīgumu un lūgt Dievam piedošanu.

Prieka liecinieki

Noslēgumā es gribētu jūs aicināt kļūt par prieka misionāriem. Mēs nevaram būt laimīgi, ja citi tādi nav. Priekā ir jādalās. Ejiet un stāstiet citiem jauniešiem par to, cik priecīgi jūs esat, atraduši lielo dārgumu, kas ir pats Jēzus. Ticības prieku mēs nevaram paturēt sev. Ja vēlamies to nezaudēt, mums tas jānodod citiem. (..)

No pāvesta Benedikta XVI vēstījuma 27. Pasaules Jauniešu dienām

No itāliešu val. tulk. Astra Feldmane

Divējāds varonības izaicinājums

No lasītājas vēstules

Esmu piedzīvojis pamatīgu satricinājumu, pēc kura vēl līdz šim brīdim nespēju attapties. Vienmēr esmu zinājis, ka aborts ir liels ļaunums. Ir pat gadījies, ka diskutējot esmu apgalvojusi — nedrīkst atņemt bērnam dzīvību, pat ja viņam būtu jāpiedzimst ar attīstības traucējumiem. Tā visu zināju līdz brīdim, kamēr manis pašas māsa nesākās panika, lai būs jādzemdē bērns ar Dauna sindromu.

Par laimi, pirmsdzemdību izmeklēšanas izgaistināja šīs bažas. Tomēr pilnībā neesmu pārliecināta, vai mēģinātu pierunāt savu māsu bērnu dzemdēt, ja pārbaudes uzrādītu, ka bērns būs ar attīstības traucējumiem. No tā laika mani vajā divi jautājumi: vai tad, ja izmeklējumu rezultāti būtu nelabvēlīgi, bet es necinītos par šī bērna dzīvību (un ja gribu būt atklāta, tad šķiet, ka necinītos), vai tas man būtu smags grēks? No otras puses — ja mana māsa nolemtu veikt abortu — vai viņas grēks būtu tikpat smags kā atbrīvošanās no vesela bērna. Dažkārt domāju, ka apzināts lēmums dzemdēt bērnu ar invaliditāti ir patiesa varonība.

Varonība izauc aprīnu, tas tiesa, bet parastie cilvēki nav radīti varonībai. Bet, ja tas tā ir, tad nevar no parastiem cilvēkiem pieprasīt varonību. Tomēr nezinu, vai man ir taisnība, tāpēc jautāju — vai var no citiem pieprasīt varonību.

Atbild Jaceks Salijs OP

Vispirms atcerēsimies, no kurienes ir cēlušies šie apgalvojumi, ka „neviens varonība nav pienākums” un ka „ne no viena varonību nedrīkst pieprasīt”, jo tad uzreiz kļūs skaidrs, ka tie neattiecas uz situācijām, kas līdzinās Jūsu aprakstītajai.

Vispirms aplūkosim dažas situācijas, kurās gan iesaistītajai personai nav pienākuma uzņemties varoņdarbu, gan citi cilvēki, saskaņā ar morālisko likumu, nav tiesīgi pret viņa gribu varonību no viņa pieprasīt.

Par lielu varonību izšķirās vēlākais kārdinātais Vojtilas (pāvests Jānis Pāvils II), bīkstsēvs priesteris Tadeušs Fedorovičs, kurš dabūjis atļauju no sava arhibīskapa, iekļuva vilcienā, kurā tika uz Sibīriju vestī poļi, un vēlāk kā izsūtītais ar lielu pašreizējību viņu vidū veica priestera pienākumus.

Tomēr uzreiz gribu vērst uzmanību, ja arhibīskaps, nejautājot piekrišanu, būtu licis priesterim T.Fedorovičam pildīt šo dvēseļu aprūpes misiju, tas būtu ļoti necilvēcīgi.

Mēs tādu necilvēcīgu pavēli komentētu — „Ne no viena nedrīkst pieprasīt

varonību!” Bez padotā piekrišanas pat klostēros priekšnieks nedrīkst viņu sūtīt uzdevumos, kas saistīti ar augstu dzīvības risku — kaut arī padotais ir solījis paklausību.

Ļoti lielu varonību ir apliecinājuši sv. Maksimiliāns Kolbe un svētīgā Marianna Bernacka, kurj par savu tuvāko labprāt atdeva dzīvību. Šāda izvēle tomēr nebija viņu pienākums. Viņiem neko nevarētu pārmet, ja viņi tikai ar šausmām noskatītos uz to, kā nacisti nolemj nāvei nevainīgus cilvēkus.

Sos piemērus no II Pasaules kara minēju tāpēc, ka mēs bieži vien kaunamies saukt par varonību labos darbus, kas pieprasa lielu pašreizējību, bet ko cilvēki uzņemas savā parastajā ikdienas dzīvē.

Ja ģimene, kura nepavisam nav pārtikusī, jau vairākus gadus ik mēnesi pārsūta 500 zlotus (apm. 100 latu) pazīstamai daudz bērnu ģimenei (un tie nav viņu radnieki!), kam smagas slimības dēļ nav iespējams strādāt algotu darbu — es nebaidīšos šo rīcību saukt par varonību. Turklāt man viņi par to nekad nebija pat ieminējušies. Tikai pavisam nesen man to

ar asarām acīs pastāstīja minētās daudz bērnu ģimenes slimais tēvs.

Minēju šo faktu, lai skaidri būtu redzams, ka šie ļaudis nebija spiesti uzņemties tik lielas tuvāk mīlestības pūles. Tik liels varoņdarbs nebija viņu pienākums.

Šķiet, ka daudz maz esmu izskaidrojis, uz kādām situācijām attiecas apgalvojums — „neviens varonība nav pienākums” un „ne no viena varonību nevar pieprasīt”.

Tomēr dzīvē mēdz būt arī tā, ka vienīgā labā rīcība ir tieši varonības izvēle — katrā ziņā izvēle, kas ir ļoti tuva varonībai. Es drīkstu savu dzīvi tā virzīt, lai, iespējams, nekad tik sarežģītā situācijā nenonāktu. Tomēr, ja nu es nokļūšu tādas grūtas izvēles priekšā — vai nu varonīga rīcība vai nu nelietība — tad nedrīkstu aizbildināties, ka esmu tikai parasts cilvēks un nespēju būt varonis. Tieši varonīga izvēle kļūs tajā brīdī mans pienākums.

Grūti iztēloties vēl sarežģītāku izvēli par to, kādu piedzīvoja Bībelē minētā Zuzanna (Dan 13). Viņai tika piedāvāts — vai nu glābt savu dzīvību un labo vārdu par ļaunu acīm apslēptas nelietības cenu, vai arī — nevainīgi zaudēt ne tikai dzīvību, bet arī labo vārdu. Zuzanna tomēr ļoti skaidri saprata, ka šajā gadījumā vienīgā labā izvēle ir palikt uzticīgai Dieva baušļiem — drīzāk izvēlēties — bez vainas tikt notiesātai un nonāvētai nekā sagrēkot.

Tagad mēģināsim salīdzināt divas ļoti sarežģītas, tomēr atšķirīgas situācijas, jo pirmajā varonībai ir alternatīva, bet otrajā tādas nav. Māte, kas kā donors ziedo nieri savam slimajam bērnam, izdara varoņģu izvēli, tomēr šāda izvēle nav viņas morālais pienākums (kaut arī viņa to spēcīgi sajūt kā mātes mīlestības pienākumu). Turpretī māte, kas zina, ka bērns, kuru viņa sevi nēsā, piedzims ar attīstības traucējumiem, un ārsts varbūt pat mēģina pierunāt veikt abortu, arī izdara varoņģu izvēli — bērnu piedzemdēt, tomēr šī izvēle ir viņas

pienākums. Cita izvēle būtu ļoti smags nevainīgas cilvēciskas būtnes nogalināšanas grēks — turklāt savas pašas bērna nogalināšana.

Tāpat nemiens sirdī par to, ka Jūsu nostājā — laikā, kad māsa piedzīvoja grūtus brīžus — kaut kas nebija labi, liecina par to, ka morālā patiesība pieprasa savas tiesības Jūsu sirdsapziņā. Jums bija svēts pienākums gadījumā, ja pirmsdzemdību pārbaudes izrādītos nelabvēlīgas, nostāties bērna pusē un stiprināt māsas spēkus un drosmi vienīgajai pareizajai izvēlei. Grēks, un jo īpaši slepkavības grēks, nav un nekad nevar kļūt par cilvēka cienīgu risinājumu grūtā situācijā.

Mums nevajadzētu bezjēdzīgi vispārināt tēzi, ka „ne no viena nevar pieprasīt varonību”, jo tā nav patiesa visās situācijās, kad vienīgā alternatīva varonībai būtu nelietīga rīcība.

„Bet mana māsa taču ir tikai parasts cilvēks!” — Jūs tad sajūtāt līdz savas dvēseles dziļumiem. Uz to atbildēšu: varbūt tādejā no pārbaudījuma, no kura viņa tik ļoti baidījās, tika pasaudzēta. Bet, ja tomēr viņas bažas būtu apstiprinājušas, pilnīgi noteikti Dievs sniegtu stiprinājumu, ja vien Jūsu māsa to pie Viņa meklētu. „Bet Dievs ir uzticīgs. Viņš neļaus jūs kārdināt pāri jūsu spējam, bet reizē ar kārdinājumu dos izturību, lai jūs varētu pastāvēt.” (IKor 10,13)

Un vēl vienu lietu ir vērts sev arvien no jauna atgādināt: ja kādu mūsu līdzcilvēku piemeklēs grūts, varonību pieprasošs dzīves uzdevums, tad mūsu svēts pienākums ir viņu stiprināt un iedrošināt, lai viņš spētu izdarīt pareizu izvēli. Pat daudzi mocekļi, kurus šodien godinām kā ticības varoņus, nebūtu spējuši izturēt uzticībā Jēzum bez ticības brāļu palīdzības, kas viņus uzmundrināja, stiprināja vājuma un kārdinājumu brīžos un dažādos veidos izrādīja viņiem savu solidaritāti.

No laikraksta „Nāc”

ĻAUNUMS BĒG, JA TAM PRETĪ IZDARĀM KAUT KO LABU.

Kāda Latvija izskatās starp ES dalībvalstīm PVN jautājumā

Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP) jau vairākkārt ir aicinājusi FM samazināt PVN likmi pirmās nepieciešamības pārtikas produktiem. Aplūkojot situāciju citās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs, secinām, ka tikai trīs valstīs bez Baltijas valstīm nav samazinātās PVN likmes pārtikas precēm, parējās 22 valstīs ir piemērojušas samazināto PVN likmi robežā no 0% līdz 12%. LOSP apzinās, ka valdība, Finanšu ministrija šo informāciju zina, tādēļ jo lielāks ir jautājums — kādēļ nekas netiek darīts? (Citu valstu PVN pamatlīkme un samazinātā PVN likme pārtikai tabulā.)

Mūsu zemnieki un LOSP dalīborganizācijas ir neizpratnē, ja lielākais vairākums ES dalībvalstu aizstāv savus ražotājus, ievieš samazinātās PVN likmes, kas ir ieguvums gan pircējam, gan ražotājam. Mājsaimniecības lielu daļu savu finanšu resursu novirza pārtikas iegādei — pēc 2010. gada datiem iedzīvotājiem 28,3% no izdevumiem sastāda pārtikas iegāde, samazinātā PVN gadījumā iedzīvotājs varētu atļauties pirkt vairāk, kas stimulētu ražotāju palielināt ražošanas apjomus, līdz ar to kļūst spēcīgāks vienotā tirgus dalībnieks un pakārtoti ieguvējs būtu valsts kopumā.

Piemēram, Polijā nepārstrādātiem un daļēji pārstrādātiem pārtikas produktiem tiek piemērota 5% pazeminātā PVN likme. Latvijas dārkopju saražotās produkcijas (augļi, ogas un dārzeņi) cenas vietējā tirgū praktiski tiek pieskaņotas mūsu lielā kaimiņa Polijas zemnieku piedāvātajām produkcijas cenām. Kad sākoties sezonai, ražotājs grib izmantot augļu bāzes pakalpojumus un mēģina vienoties par iepirkuma cenu, tad atbilde ir — skatīsimies, ko piedāvās polji. Tā kā Polijā augļiem, dārzeņiem PVN ir 5% un arī ražas vācēju darbaspēka nodokļi ir vairāk kā 2x mazāki, tad attiecīgās produkcijas novākšanas un tirdzniecības izmaksas Polijā ir vairāk kā 2x mazākas, bet produkcija ar visu piegādi Latvijā, neskatoties audzēšanas izmaksas, ir uz pusi lētāka. Laiks saprast, ka stingrie, lielle nodokļi, naudu valsts kasē neienes. Vienīgais rezultāts ir tāds, ka daļai zemnieku nomaksāt visus nodokļus bieži vien ir ļoti grūti un aktīvo ražotāju paliek arvien mazāk un nekāds ekonomiskais izrāviens nesanāk. Un šāda situācija valda visās lauksaimniecības nozarēs.

Šādi citu ES valstu atvieglotie nosacījumi grauj Latvijas ražotāju konkurētspēju un cenu politiku. Līdz ar to Latvijas iedzīvotāji ēd importa preces, kas dēļ samazinātā PVN ir lētākas, nekā pašmāju ražojumi. Ražotājiem ir apgrūtināts tirgus un līdz ar to ražošana valstī neatīstās, nodokļu maksātāju lokus kļūst gadu no gada mazāks. Kā lai nodarbojas ar uzņēmējdarbību valstī, kura to nemotivē darīt?

Armands Krauze, LOSP valdes loceklis, lauksaimnieku pārstāvis Eiropas Ekonomikas un Sociālo lietu komitejā: "Samazinot PVN likmi pārtikas produktiem, mēs palīdzētu mūsu zemnieku saimniecībām, veicinātu vietējās produkcijas ražošanu, nenostādītu Latvijas zemniekus neizdevīgākā stāvoklī attiecībā pret 21 ES dalībvalstu zemniekiem, kur pārtikai ir samazinātā PVN likme. Visvarīgākais, tādā veidā mēs palīdzētu vairākiem simtiem tūkstošu Latvijas iedzīvotāju ar maziem un vidējiem ienākumiem, attiecīgi palielinot viņiem iespēju iegādāties pārtiku par pieņemamām cenām. Šim jautājumam mums jāpievēršas, nopietni un sociāli atbildīgi rūpējoties par tautas labklājību nevis par starptautisko aizdevēju vēlmi apmierināšanu."

PVN likmes samazināšanai ir pozitīva ietekme uz ekonomisko izaugsmi, jo PVN likmes samazināšanas gadījumā palielināsies pārtikas preču pārdošanas apjomi, tādējādi PVN likmes samazināšana pārtikas precēm samazinās pārtikas preču mazumtirdzniecības cenu līmeni, kā rezultātā pieaugs pieprasījums pēc pārtikas produktiem, neskatoties uz to, ka PVN likmes samazināšana pārtikas precēm izsauc ieņēmumu no PVN samazināšanas valsts budžetā. Tomēr kopējais ieguvums no PVN likmes samazināšanas ir pozitīvs, jo patērētāju pārpalikuma palielinājuma un pārdevēju pārpalikuma palielinājuma summa nedaudz pārsniedz PVN ieņēmumu samazinājumu valsts budžetā.

Agita Hauka, LOSP valdes locekle, Latvijas Zemnieku federācijas (LZF) valdes priekšsēdētāja: "Mēs visi zinām, ka pensionāriem, ģimenēm ar bērniem pēc komunālo un citu obligāto maksājumu nomaksāšanas maciņā paliek ļoti mazas summas. Tad kāpēc viņiem tiek liegta iespēja paēst nedaudz kvalitatīvāk un vairāk? Vai visas tautas labklājība nav valsts darba uzdevums nr.1?"

Pievienotās vērtības nodokļa samazinātās likmes ES valstīs 2012. gada janvārī

Valsts	Bāzes likme	Pazeminātā likme pārtikas produktiem
Beļģija	21	Pazeminātā 6% likme tiek piemērota pārtikas produktiem (izņemot margarīnu) un bezalkoholiskiem dzērieniem. Šāda pazeminātā likme tiek piemērota arī lauksaimniecības izcelsmes augu produktiem, dzīvnieku dzīvniekiem, dzīvnieku barībai. Pazeminātā 12% likme tiek piemērota margarīnam un ēdināšanas pakalpojumiem.
Čehija	20	Pārtikas produktiem, pārtikas piedevām un aizstājējiem Čehijā tiek pielietota 14% samazinātā PVN likme. Papildus tam Čehijā samazinātā PVN likme tiek piemērota dzīvnieku dzīvniekiem, dzīvnieku barībai, kā arī pārtikā izmantojamām sēklām un augļiem.
Vācija	19	Pārtikas produktiem Vācijā tiek piemērotā pazeminātā 7% PVN likme. Izņēmums ir dzērieni, kuriem tiek piemērota standarta PVN likme. Pazeminātā PVN likme tiek piemērota arī dzīvnieku dzīvniekiem, sēklām, lopbarībā izmantojamiem augļiem, augu un dzīvnieku izcelsmes mēslojumam.
Grieķija	23	Pārtikas produktiem un dzērieniem 2011. gada sākumā valstī tika piemērota 13% pazeminātā PVN nodokļa likme. Taču kopš 2011. gada 1. septembra bezalkoholiskiem dzērieniem (izņemot negāzēto ūdeni bez cukura un garšvielām), kā arī ēdināšanas pakalpojumiem PVN pazeminātā likme tika atcelta, to aizstājot ar standarta 23% PVN likmi. Tāpat PVN pazeminātā 13% likme tiek piemērota dzīvnieku barībai, augu aizsardzības līdzekļiem un mēslojumam.
Spānija	18	Pazeminātā 8% PVN likme tiek piemērota pārtikas produktiem un pārtikas produktu izejvielām (izņemot tos produktus, kuriem tiek pielietota īpaši pazeminātā PVN likme). Tāpat šī likme tiek piemērota arī lauksaimniecībā izmantojamām precēm un pakalpojumiem. Īpaši pazeminātā 4% PVN likme tiek piemērota maizei, miltiem un miltu izgatavošanai paredzētajiem graudiem, pienam (t.sk. piena pulverim), sieram, olām, dārzeņiem un augļiem.
Francija	19,6	Pārtikas produktiem Francijā tiek piemērota pazeminātā 5,5% likme. Izņēmums ir konditorejas izstrādājumi, margarīns un augu eļļa, kaviārs, alkoholiskie dzērieni, atsevišķos gadījumos šokolādes izstrādājumi. Ar pazeminātu 5,5% PVN likmi tiek aplikti ēdināšanas pakalpojumi. Tāpat ar šādu nodokļa likmi tiek aplikta lopbarība, nepārstrādātie lauksaimniecības un zivsaimniecības produkti, augu aizsardzības līdzekļi, mēslojums. Īpaši pazeminātā 2,1% likme tiek piemērota situācijās, kad kaujamos dzīvniekus vai gaļu realizē personām, kuras nav PVN maksātāji.
Īrija	23	Pārtikai un dzērieniem galvenokārt tiek piemērota 0% PVN likme (faktiski tiek atbrīvoti no PVN). Izņēmums ir saldēti produkti, t.sk. dzērieni no koncentrātiem un sirupiem, saldējums, šokolāde, saldumi, cepumi un citi konditorejas izstrādājumi. PVN 0% likme tiek piemērota arī dārzeņu sēklām un augļu kociem, mēslošanas līdzekļiem, lielo dzīvnieku lopbarībai, dzīvnieku

		medikamentiem. Lauksaimniecībā mājdzīvniekiem (bez mājputniem) un kūtiem tiek piemērota īpaši pazeminātā 4,8% PVN likme. Lauksaimniecībā izmantojamiem pakalpojumiem, kā arī mājputniem tiek piemērota pazeminātā 13,5% PVN likme.
Itālija	21	Pārtikas produktiem tiek piemērota vai nu 4% vai 10% PVN likme. Īpaši pazeminātā 4% PVN likme tiek piemērota pienam, sviestam, sieram, graudaugiem, miltiem, maizei, makaroniem, augu eļļai un eļļaugiem, margarīnam, kā arī svaigiem, žāvētiem, saldētiem un īslaicīgi konservētiem augļiem un dārzeņiem. Tāpat šāda likme tiek piemērota atsevišķiem augu aizsardzības līdzekļiem, atsevišķai dzīvnieku barībai, mēslojumam. Pazeminātā 10% PVN tiek piemērota gaļai un desām, olām, rīsiem, cukuram, medum, kafijai, alum. Tāpat šāda likme tiek piemērota dzīvnieku dzīvniekiem, sēklām, atsevišķai dzīvnieku barībai, degvielai lauksaimniecībā.
Kipra	15	Pārtikas produktiem un dzērieniem galvenokārt tiek pielietota 0% PVN likme (atbrīvoti no nodokļa). PVN 5% likme tiek piemērota atsevišķiem konditorejas izstrādājumiem, saldējumam, sāļiem un asiem produktiem, kuri tiek izgatavoti no graudaugiem, kartupeļiem, kā arī pārtikā izmantojamajām piedevām un aizstājējiem. Tāpat 5% likme tiek piemērota dzīvnieku lopiem, kuri ir izmantojami pārtikā. Pazeminātā 5% PVN likme tiek piemērota lauksaimniecībā izmantojamiem resursiem — sēklām, dzīvnieku barībai, mēslojumam.
Luksemburga	15	Pārtikas produktiem valstī tiek piemērota īpaši pazeminātā 3% PVN likme. Tāpat šāda likme tiek piemērota dzīvnieku barībai, ēdināšanas pakalpojumiem.
Ungārija	27	Pārtikai tiek piemērota standarta 27% PVN likme. Izņēmums ir pārtikas pamatprodukti, tādi kā piens un piena produkti, kā arī pārtikas produkti, kas satur pienu, kā arī graudus, miltus vai cieti, kam no 2009. gada 1. jūlija tiek piemērota pazeminātā 18% PVN likme. Tāpat 5% PVN tiek piemērots zidaiņu pārtikai.
Malta	18	Pārtikas produktiem tiek piemērota 0% PVN likme (atbrīvoti no nodokļa). Izņēmums ir atsevišķi konditorejas izstrādājumi, kuriem tiek piemērota pazeminātā 5% PVN likme. Tāpat 0% PVN likme tiek piemērota arī dzīvniekiem un sēklām, kas tiek izmantotas pārtikas ražošanai.
Nīderlande	19	Pārtikas produktiem un bezalkoholiskiem dzērieniem Nīderlandē tiek piemērota pazeminātā 6% PVN likme. Tāpat 6% pazeminātā PVN likme tiek piemērota izejvielām, kuras tiek izmantotas pārtikas produktu ražošanā, ieskaitot dzīvniekus un lauksaimniecībā izmantojamās sēklas. Pazeminātā 6% PVN likme tiek piemērota arī ēdināšanas pakalpojumiem.
Austrija	20	Pārtikas produktiem Austrijā tiek piemērota 10% pazeminātā PVN likme. Taču pazeminātā PVN likme netiek piemērota dzērieniem. Pazeminātā 10% PVN likme tiek piemērota arī dzīvniekiem, sēklām, lopbarībā izmantojamiem augļiem, kā arī augu un dzīvnieku izcelsmes mēslojumam. Tāpat pazeminātā 10% PVN likme tiek piemērota ēdināšanas pakalpojumiem. Savukārt 12% pieturas PVN likme tiek piemērota vīnogām un vīnam, kas tiek iepirkts no audzētāja.
Polija	23	Nepārstrādātiem un daļēji pārstrādātiem pārtikas produktiem tiek piemērota 5% pazeminātā PVN likme. Šajā produktu grupā ir graudaugi, kartupeļi, dārzeņi, augļi, rieksti, sēklas, gaļa, zivis un to produkti, pārstrādātais piens, olas utt. Tāpat šajā grupā ir dzīvnieki un to produkti, dzīvnieku barība, atsevišķi mēslošanas līdzekļi. Nepārstrādātam pienam tiek piemērota 0% PVN likme. Pārstrādātiem pārtikas produktiem tiek piemērota 8% pazeminātā PVN likme. Šajā produktu grupā ir, piemēram, gaļas izstrādājumi, pārstrādāti augļi un dārzeņi, piena produkti, maize, makaroni, piena produkti, cukurs, sulas utt. Ēdināšanas pakalpojumiem tiek piemērota 8% pazeminātā PVN likme. Tāpat pazeminātā likme tiek piemērota atsevišķiem lauksaimniecībā izmantojamiem resursiem. Lauksaimniecības tehnikai tiek piemērota 0% PVN likme.
Portugāle	23	Pazeminātā 6% PVN likme tiek piemērota, piemēram, graudaugiem un to izstrādājumiem, gaļai, zivīm, pienam un piena produktiem, olām, dārzeņiem, svaigiem augļiem. Pazeminātā 13% PVN likme tiek piemērota tādiem pārtikas produktiem kā pārstrādātā gaļa, zivis, eļļas un tauki, kafija, vīns, no graudiem un kartupeļiem gatavotās uzkodas. Pazeminātā 6% PVN tiek piemērota arī lauksaimniecībā izmantojamām izejvielām, tajā skaitā dzīvniekiem, barībai, sēklām, mēslojumam. Ēdināšanas pakalpojumiem tiek piemērota 13% PVN likme.
Slovēnija	20	Pārtikas produktiem, dzērieniem (izņemot alkoholu), kā arī pārtikas piedevām un aizstājējiem Slovēnijā tiek piemērota 8,5% PVN likme. Tāpat pazeminātā PVN likme tiek piemērota dzīvnieku barībai, dzīvnieku dzīvniekiem, sēklām, augu aizsardzības līdzekļiem, mēslojumam, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā izmantojamiem pakalpojumiem. Tāpat šāda likme tiek piemērota ēdināšanas pakalpojumiem.
Slovākija	20	Šobrīd pārtikas produktiem Slovākijā tiek piemērota standarta 20% likme. Taču atsevišķiem produktiem tiek piemērota pazeminātā 10% PVN likme. Pazeminātā PVN likme tiek piemērota nelielām saimniecībām, kuras tirgū realizē šādus produktus: svaiga un saldēta gaļa, zivis, piens, olas, medus.
Somija	23	Pārtikas produktiem un bezalkoholiskiem dzērieniem Somijā tiek piemērota pazeminātā 13% PVN likme. Tāpat pazeminātā 13% PVN likme tiek piemērota dzīvnieku barībai.
Zviedrija	25	Pārtikas produktiem un bezalkoholiskiem dzērieniem tiek piemērota pazeminātā 12% PVN likme.
Apvienotā Karaliste	20	Pārtikas produktiem Apvienotajā Karalistē galvenokārt tiek piemērota 0% likme (atbrīvoti no nodokļa). Izņēmums ir konditorejas izstrādājumi, saldās, sāļās un ātras uzkodas, saldējums, limonāde, minerālūdens. Tāpat 0% PVN likme tiek piemērota par atsevišķiem dzīvniekiem un lopbarībai, kā arī atsevišķiem augļiem un sēklām, kuras tiek izmantotas pārtikas ražošanai.

Nav pieļaujams, ka Latvijai tiek piemērots lielāks nodokļu slogs kā citās ES dalībvalstīs. Lai gan FM jau norādījusi, ka šādi atvieglējumi Latvijai nav paredzēti, tomēr LOSP aicina FM pārdomāt savu nostāju un rast iespēju samazināt PVN pārtikas precēm, paralēli ceļot PVN luksusa precēm kā piemēram, jahtām, dārgām automašīnām, juvelierizstrādājumiem;

I.Cimermane,
Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes izpilddirektore

Jaunajiem māksliniekiem — gaišs skatījums uz pasauli

Pagājušās piektdienas, 8. jūnija, saulainā pēcpusdiena labi saderēja ar gaišo un krāsās košo skatījumu uz pasauli un Preiļiem, kādu mācību gada noslēguma plenērā skatītājiem savos darbos atklāja jaunie mākslinieki — Mākslas akadēmijas Latgales filiāles 1. — 3. kursa gleznotāji un grafiķi.

Kā pastāstīja filiāles vadītāja Ilma Rapša, laba sadarbība ar Preiļiem izveidojusies pirms gadiem un tā ir visai daudzveidīga. Arī studentu plenērs Preiļos neesot pirmais, sākums meklējams pagājušā gadsimta deviņdesmito gadu vidū. Pie tam pilsētā savulaik strādājuši ne tikai gleznotāji, bet arī koktēlnieki. Šoreiz topošajiem gleznotājiem ir svarīgs periods, jo mācību gada noslēgumā pēc diviem skolas telpās pavadītiem cikliem beidzot ir jāstrādā brīvā dabā, izpaužoties radoši un atklājot savas prasmes.

Plenēram Preiļos bija atvēlētas divas nedēļas, kuru laikā studentiem bija jāizpilda konkrēti uzdevumi. Neskatoties uz ne pārāk labvēlīgajiem laika apstākļiem, darbs bija jāpadara, jo tas ietilpst studiju procesā, uzsver filiāles vadītāja. Lai pārietu uz nākamo kursu, plenēra laikā ir jāiegūst noteikts skaits kredītpunktu, tāpēc plenērs jauniešiem nav vis izklaide brīvā dabā, bet nopietna darba posms.

Plenēra noslēgumā visi darbi tiek izlikti pasniedzēju vērtējumam (ar atzīmēm) un skatītāju priekam. Ilma Rapša atzīst, ka tas vienmēr esot satraucošs mirklis ne tikai studentiem, bet arī viņu skolotājiem: «Ļoti bieži gadās pārsteigumi, un tie ir patīkami — gan tehniski atradumi, gan darbi, kuros students atklājis pavisam citādā nekā mācību gada laikā. Iespējams, uz šādu atbrīvotību jauniešiem mudina apkārtējā gaisotne, atmosfēra.»

Pedagoģe uzskata, ka, neskatoties uz ekonomisko situāciju, interese par māks-

● Jauno mākslinieku plenēra dalībnieki kopā ar pasniedzējiem neilgi pirms savu darbu izstādes atklāšanas pie Preiļu kultūras nama. Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiāles vadītāja Ilma Rapša — stāv pirmā no kreisās, glezniecības nodaļas vadītājs Anatolijs Zelcs — pirmajā rindā pirmais no labās. Foto: L.Kirillova

slas studijām nav mazinājusies. Studēt mākslu nāk tie, kuriem tas ielikts šūpulī, viņi to dara, jo nevar nedarīt. Kā apliecinājums ir fakts, ka akadēmijā iestājas cilvēki, kuri jau beiguši kādu augstskolu, ieguvuši ienesīgu profesiju. Acimredzot dvēsele prasa īstenot to, ko visu laiku gribējusi,

saka Ilma Rapša. Izņēmums nebūšot arī nākamais mācību gads, pie tam Mākslas akadēmijas Latgales filiālē šogad jaunums — studijas uzsāksot restauratori.

Glezniecības nodaļas vadītājs Anatolijs Zelcs teic, ka plenērs Preiļos topošajiem gleznotājiem un grafiķiem ir tikai puse no

darbošanās brīvā dabā, kas citās Latgales vietās turpināsies līdz Jāņiem. Tikai tad būs redzams gala rezultāts noslēguma skatē. Preiļos esot ļoti pateicīga vide, tāpēc māksliniekiem šeit izdodas patīkami un radoši strādāt, secina pedagogs.

Rainis un «Kārdināšana ar pūru»

No 6. jūnija līdz 1. septembrim Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs Raiņa muzejā «Jasmuižā» (Preiļu novada Aizkalnes pagastā) piedāvā izstādi «Kārdināšana ar pūru», kurā apskatāmi 1988. gada ekspedīcijas laikā Aizkalnē iegūtie muzeja priekšmeti.

Tuvāk par izstādi un ar to saistīto intrigu stāsta muzeja direktore Tekla Bekeša. Stāsts par pūru tiek veidots ap 19. gadsimta pūru lādi, kura piederējusi Daugavpils apriņķa Jasmuižas pagasta iedzīvotājai Magdalenai Bogdanovičai. 2012. gadā tā restaurēta Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas koka izstrādājumu dizaina un restaurācijas nodaļā.

Ekspedīcijas laikā Aizkalnes ciema Pirmajos Pastaros pensionāru Annas un Antona Kivlenieku mājās tika iegūti daudzi interesanti priekšmeti, starp tiem Teklas Casno un viņas vecāku Annas un Jura Casno darinātie un lietotie saimniecības un iedzīves priekšmeti, samērā labi saglabājusies Teklas Casno pūra tīne. Marija Kivleniece (Antona Kivlenieka māte, savulaik strādājusi par kalponi pie Jasmuižas muižnieka Kuzņecova) bija saglabājusi daļu krustmātes Teklas

● Skats no izstādes «Kārdināšana ar pūru» Raiņa muzejā «Jasmuižā».

Casno pūra — villaini, burnasu (pusmēteli, red.), brunčus, galdautu, kas apskatāmi izstādē.

«Lai radītu intrigu, veidojot izstādi, izmantojām versiju, ka tieši Tekla Casno varētu būt tā pati Raiņa 1884. gada dienasgrāmatā minētā Teklīte — jaunā dzejnieka kārdinātāja un sapņu tēls,» teic T.Bekeša.

Izstāde veidota kā romantiska

muzeja krājuma priekšmetu un rakstītā vārda saspēle. To veiksmīgi papildina 20. gadsimta sākuma kāzu fotogrāfijas un apsveikuma pastkartes, saulesargi, ko 2007. gadā tamborējušas Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas tekstilizstrādājumu nodaļas audzēknes pedagoģes Ineses Ratnieces vadībā un, protams, Raiņa dzeja.

1884 Dienasgrāmata
/12. marts/
Šodien galīgi apņēmos dienas grāmatu vest...
...Kad Teklīte apkopa manu istabu, es gāju turp.
...Kamēr rakstīju, Teklīte staigāja pie skapja, man bail bija, ka viņa neienāk — ko lai ar viņu

dara, ko lai teicu?

...Es apņēmos laboties, palikt patiesāks. Teklīte bija ienākusi, mīlīga, kairinoša, es nekā... Nu es manu druscīņu spēka, nožēloju, ka ar Teklīti nekā nedarīju, un tik, kad viņa aizgāja, fantazēju.

/31. marts/

...Bail rīt no Teklītes, varbūt viņa nāks mani ar pūpoļiem izpērt.

/2. aprīlis/

No rītas Teklīte ar pūpoļiem izpēra, es viņas kaitināju, ka tik agri cēlusi.

Nožēloju, ka negāju tālāk.

Tani pašā rīta dzejiskas domas modās. Bet nekas nesanāca un tālāk ar nau bijušas. Pēc liku kārtis. Vai ar Teklīti kļušu tālāk...

(Teklīņa — domāta Pliekšānu kalpone, pret kuru, kā liecina dienasgrāmatas ieraksti, Rainis izjutis diezgan lielas simpātijas. Tuvākas ziņas par viņu nav iegūtas.)

Rainis, Kopotie raksti, 24. sējums

□□□

Kā sīciņais titiņā ziediņš
Man rokās vist!
Kā smalkā smarža ātri
No laupsnitēm klist!

Es citus smaršīgus ziedus
Daudz plūksu vēl;
Man bijuša ziediņa paliks
Kā sapņa žēl.

(Rainis)

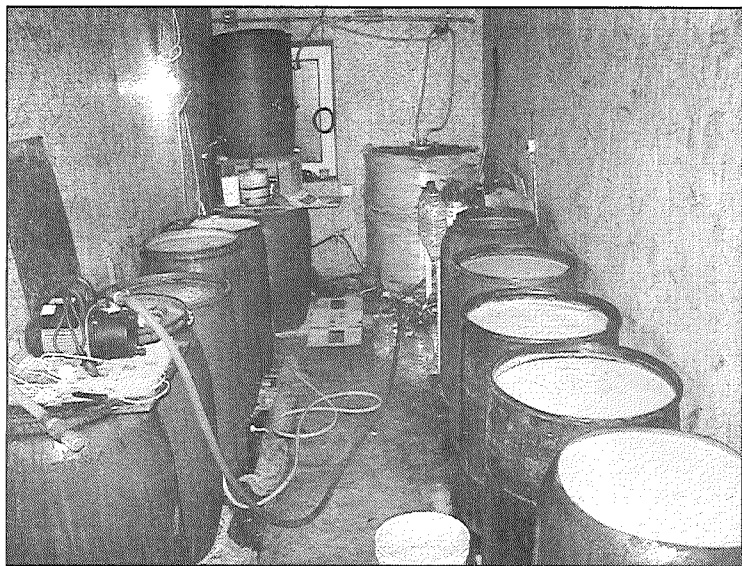
Policija Rēzeknē atklājusi vērienīgu nelegāla alkohola ražotni

5. jūnijā kādas privātmājas teritorijā Rēzeknē policijas darbinieki konstatējuši nelegāla alkohola ražotni, informē Valsts Policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne.

Speciāliste skaidro, ka nelegālais rūpāls atklāts sankcionētas kratīšanas laikā, kad to veica Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolīcijas darbinieki, turpinot izmeklēšanu par nelegāla alkohola izgatavošanu, glabāšanu vai pārvietošanu agrāk uzsāktā kriminālprocesa ietvaros. Saistībā ar notikušo aizturēts 1975. gadā dzimis vīrietis.

Privātmājas teritorijas apskates laikā tika konstatēts, ka garāžas telpās ir ierīkota alkohola rūpnīca. Kratišanas rezultātā Kriminālpolīcijas biroja darbinieki atsavinājuši 2000 litrus brāgas, 525 litrus gatavās produkcijas (kandžas), 110 000 cigaretes bez Latvijas Republikas akcīzes marķēm. Tāpat atsavinātas alkohola ražošanai nepieciešamās izejvielas un aparatūra — 60 kilogrami rauga, 160 kilogrami cukura, sūknis, alkohola tecināmie aparāti un citas dzērienu ražošanai nepieciešamās ierīces.

Policija informē, ka nelegālā produkcija (gan alkohols, gan cigaretes) tālāk tika izplatīta pa tirdzniecības vietām, tā saucamajām *točkām*. Izmeklēšana turpinās pēc Krimināllikuma 221.² panta otrās daļas — par nelikumīgu alkoholisko dzērienu izgatavošanu (ražošanu), glabāšanu vai pārvietošanu, ja tā izdarīta lielā apmērā vai ja to izdarījis personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās. Par šādu likumpārkāpumu paredzēta brīvības at-

● Divsimtlitraigajās mucās glabājās 2000 litri brāgas, kas tā arī netika pārvērsta kandžā.

● Raugs, cukurs, gatavā produkcija un alkohola ražošanai nepieciešamās ierīces nonāca policistu rokās.

ņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem vai piespiedu darbs, vai naudas sods līdz 100 minimāla-

jām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Saeima atbalsta grozījumus Kriminālprocesa likumā krimināllietu izskatīšanas paātrināšanai

Saeima galīgajā lasījumā atbalstīja grozījumus Kriminālprocesa likumā, kas paredz virkni uzlabojumu, kas paātrinās krimināllietu iztiesāšanu.

Jaunā Krimināllikuma redakcija paredz, ka visas krimināllietas kā pirmās instances tiesa skatīs rajona (pilsētas) tiesa. Apelācijas kārtībā visas lietas iztiesās apgabaltiesa, bet kasācijas kārtībā — Augstākās tiesas Senāts. Šāda kārtība ir viens no soļiem, lai paātrinātu krimināllietu izskatīšanu. Tāpat lietas vairs netiks skatītas Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātā, kas patlaban kā otrā instance izskata atsevišķu kategoriju krimināllietas. Uz lietas uzskatīšanu palātā nereti jāgaida gadiem, bet atlikto lietu skaits sasniedz pat 40 procentus.

Ar likuma grozījumiem plānots ierobežot līdz šim novērotu tiesu praksi kavēt ar pilna tiesas sprieduma sastādīšanu. Jaunā likuma redakcija sašaurina iespējas atlikt pilna sprieduma sastādi-

šanu — to varēs darīt tikai lietas apjoma, juridiskās sarežģītības vai citu objektīvu apstākļu dēļ. Tāpat pilna tiesas nolēmuma sastādīšanu varēs atlikt tikai vienu reizi.

Patlaban likums nosaka, ka tiesa var sagatavot saīsinātas formas spriedumu, bet pilnu spriedumu sagatavo 14 dienu laikā. Ja attaisnojošu iemeslu dēļ pilns tiesas nolēmums nav sastādīts noteiktajā laikā, tiesnesis paziņo, kad būs pieejams pilns tiesas nolēmums.

Pašlaik ir gadījumi, kad pilns tiesas spriedums tiek sastādīts pat pēc vairākiem mēnešiem, tādējādi kavējot lietas virzību un šajā laikā padarot neiespējamu apelācijas vai kasācijas sūdzības iesniegšanu. Par šādu tiesību aizskārumu notiesātie var vērsties ar sūdzībām Eiropas Cilvēktiesību tiesā.

Lai mazinātu tiesu noslodzi un saīsinātu lietu izskatīšanas ilgumu, likuma grozījumi paredz tiesām iespējas plašāk izmantot rakstveida procesu. Tāpat, lai sa-

mazinātu atlikto lietu īpatsvaru, lietas vairs neatliks, ja lietas iztiesāšanā iesaistīti vairāki prokurori un uz sēdi nav ieradies kāds no viņiem. Lieta nebūs jāatliek arī tad, ja uz sēdi nebūs ieradies kāds no apsūdzētā aizstāvjiem.

Tāpat likuma grozījumi paredz, ka arī lieciniekam, kurš neattaisnoti nav ieradies uz tiesas sēdi, varēs piemērot ne tikai procesuālās sankcijas, bet arī piespiedu atvešanu.

Krimināllikuma grozījumos atbilstoši Eiropas Savienības prasībām precizēta arī virkne tiesību normu, kas saistītas ar starptautisko sadarbību krimināltiesiskajā jomā. Tās regulē gan ārvalsti notiesātas personas pārņemšanu soda izciešanai Latvijā, gan Latvijā notiesātas personas nodošanu soda izciešanai citā valstī. Šis regulējums attiecas arī uz vienā valstī piespiedu sodu, Eiropas Savienībā piemērotu finanšu sodu un mantas konfiskācijas izpildi citā valstī.

Kriminālprocesa likuma grozījumi stāsies spēkā šī gada 1. jūlijā.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Izņemtas narkotikas un uzsākti trīs kriminālprocesi

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolīcijas biroja darbinieki, veicot profilaktisko pasākumu kompleksu ciņā pret narkotisko vielu nelegālu apriti, Daugavpilī aizturēja trīs personas.

Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne informē, ka pie aizturētajiem, 1991., 1989. un 1986. gadā dzimušiem vīriešiem, kratīšanas laikā policijas darbinieki atrada un izņēma dažāda veida narkotikas — gandrīz 30 gramus amfetamīna, 15 gramus marihuānas un dažas tabletes, kas satur psihotropās vielas.

Zināms, ka visi aizturētie agrāk jau bija nonākuši policijas uzmanības lokā, bet viens no viņiem agrāk tiesāts par analogiskiem noziedzīgiem nodarījumiem. Izmeklēšana turpinās, tiek lemts par drošības līdzekļa piemērošanu. Uzsākti arī trīs kriminālprocesi par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu glabāšanu. Par šādiem noziedzīgiem likums paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

Daugavpilī un Kārsavā atsavinātas nelegālas cigaretes

Jūnija sākumā, veicot profilaktiskos pasākumus ciņā pret akcizēto preču nelegālu apriti Latgalē, policijas darbinieki Daugavpilī un Ludzā atsavināja lielu apjomu nelegālo cigarešu — gandrīz 208 tūkstošus.

Kriminālpolīcijas biroja darbinieki sadarībā ar Ludzas iecirkņa policijas darbiniekiem Kārsavas novadā apturēja automašīnu Opel, ar kuru pārvietojās divi 1982. gadā dzimuši rēzeknieši. Transportlīdzekļa apskates laikā tika atrastas un atsavinātas 145 tūkstoši nelegālo cigarešu. Policijas pārstāve piebilst, ka minētās personas ar mašīnu mēģināja bēgt. Uzsāktā kriminālprocesa ietvaros transportlīdzeklis aizturēts.

Savukārt Daugavpilī, veicot izmeklēšanu agrāk uzsāktā kriminālprocesa ietvaros, kriminālpolīcijas darbinieki atsavināja 63 tūkstošus cigarešu.

Zaģļu aktivitātes Ludzā

Ludzas pusē joprojām uzdarbojas puķu un stādu zaģļi. Tā Kārsavā pa nakti no ziedu piramīdas konstrukcijas izzagti divi podi ar puķēm. Policija noskaidroja aizdomās turamo sievieti. Tā ir 1977. gadā dzimusi vietēja iedzīvotāja. Uzsākts kriminālprocess. Policijai ziņots arī par to, ka Ludzā no parka puķu dobēm izrakti un aiznesti stādi. Cik daudz stādu paņemts un kādi ir materiālie zaudējumi, tiek noskaidrots.

Zaģļi iekārojuši arī citas lietas. Piemēram, no kādas neapdzīvotas mājas nozagtas mantas — metāla gultu korpusi, plīts čuguna virsma, lauzņi un elektrības vadi. Zaģļi mājā iekļuvuši pa logu. Uzsāktajā kriminālprocesā notiek izmeklēšana.

Ceļu satiksmes negadījumi Višķos un Zilupē

2. jūnijā Daugavpils novada Višķu pagastā 1973. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Renault, netika galā ar tās vadību. Rezultātā automašīna nobrauca no ceļa un apgāzās. Avārijā cieta gan pats vadītājs, gan pasažiere, 1966. gadā dzimusi sieviete. Abi cietušie ar dažādām traumām nogādāti slimnīcā medicīniskās palīdzības sniegšanai.

4. jūnijā Zilupes novadā 36 gadus vecs vīrietis, vadot automašīnu Audi, netika galā ar transportlīdzekļa vadību un ietriecās šķūnī. Ierodoties notikuma vietā, policijas darbinieki konstatēja, ka autovadītājs bija sēdies pie stūres bez tiesībām un 4,37 promiļu stiprā alkohola reibumā.

Par transportlīdzekļa vadīšanu, ja nav vadīšanas tiesību un ja vadītājs atrodas alkohola reibumā, uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 262. panta otrās daļas. Par šādu likuma pārkāpumu paredzēta brīvības atņemšana uz laiku līdz diviem gadiem vai arests, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu līdz 50 minimālajām mēnešalgām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

● Ja automašīnas vadītāja reibums ir 4,37 promiles, tad šāds rezultāts nepārsteidz.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

Austrumlatgales profesionālā vidusskola uzņem izglītojamus 2012./2013.m.g. sekojošās izglītības programmās:

ar pamatskolas izglītību:

- Autotransports,
- Būvdarbi,
- Ēdināšanas pakalpojumi
- Enerģētika un elektrotehnika,
- Interjera dizains
- Viesnīcu pakalpojumi,
- Kokizstrādājumu izgatavošana
- Komerccinības,
- Pārtikas produktu tehnoloģija,
- PROGRAMMĒŠANA,
- Zivkopība,

ar vidējo izglītību

- Autotransports,
- Administratīvie un sekretāra pakalpojumi,
- Datorsistēmas,
- Ēdināšanas pakalpojumi,
- Mājturība,
- Pārtikas produktu tehnoloģija,
- Zivkopība.

Dokumentus pieņem no 2012. gada 11. jūnija.
Informācija vietnē: www.apv.lv
Telefons 64632660, 64632762.

Vecbebru profesionālā vidusskola 2012./2013.m.g. piedāvā apgūt šādas profesijas:

ar pamatizglītību, mācību ilgums 4 gadi:

- ēdināšanas pakalpojumu speciālists,
- viesmīlības pakalpojumu speciālists,
- datorsistēmu tehniķis,
- programmēšanas tehniķis,
- lauku tūrisma speciālists,
- lauku īpašuma apsaimniekotājs,
- biškopis

ar vidējo, profesionālo vidējo izglītību, mācību ilgums 1,5 gadi:

- restorānu pakalpojumu speciālists (bārmenis, viesmīlis),

ar pamatizglītību, vidējo izglītību, mācību ilgums 1 gads:

- konditors

ar vidējo, augstāko izglītību, mācību ilgums 1 gads, tālmācības programma:

- biškopis

ar pamatizglītību, vidējo izglītību, mācību ilgums 1 gads, tālmācības programma:

- lauksaimnieks

Skolai ir dienesta viesnīca, ēdnīca, mācību kafetnīca, bārs.
Audzēkņi saņem valsts un ESF mērķstipendiju.

Dokumentu pieņemšana no 11. jūnija līdz 19. jūlijam. Uzņemšana 20. jūlijā.
Tālr. 65133606, 65133600, 65164335.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
Iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirkus.
Svari. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA Latvian Meat Iepērk
liellopus,
jaunlopus, zirkus, aitas.
Tālr. 29161121, Juris.

AS „Strenču MRS” pērk
cirsma un mežus īpašumā.
Tālr. 29249106, 29168689.

**SIA „Eurasia” PĒRK GALAS UN
GAĻAS KRUSTOJUMA BULLUS**
2-10 mēneši no 80 - 280 kg.
Labas cenas un maksājuma nosacījumi.
Tālr. 20071499.

Jūsu uzņēmuma reklāma laikrakstā
„Novadnieks” ir labs veids,
kā piesaistīt jaunus klientus!
Nāciet uz redakciju Brīvības ielā 14,
Preiļos. Zvaniet pa tālr. 65307057.
E-pasts novadnieks@inbox.lv.

LPKS „Baltic Meat Standard”
Iepērk liellopus, jaunlopus.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja.
Sver uz elektroniskajiem svariem.
Tālr. 20250289, 63354097.

SIA AIBI Iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, zirkus, cūkas.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA „ALVSTRE”
Iepērk dzīvsvaņus:
teles, govīs - līdz Ls 0,95
bullus - līdz Ls 1,10
gaļas šķirnes bullus - līdz Ls 1,25
piena teļus - līdz Ls 1,70
gaļas šķirnes bullēni (līdz 300 kg un līdz 11 mēn.) - līdz Ls 1,70
jērus - līdz Ls 1,20
Cenas norādītas ar PVN.
T. 651 97414

VESELĪBAS CENTRS 4
www.vc4.lv
www.edk.lv
Š. g. 21. jūnijā Dr. Ints Ūdris,
SIA „Veselības centrs 4”,
BALTIJAS VĒNU KLĪNIKAS
vadošais speciālists, asinsvadu ķirurgs,
flebologs,
pieņems privātpoliklinikas telpās,
Raiņa bulv. 7, Preiļos.
Konsultācija + kāju vēnu sonogrāfija
- Ls 25.
Pieraksts pa tālruni: 65324393.

Pūķa gadā, pirms divpadsmit gadiem Bibliotēkā atzīmēja bērnu aizsardzības dienu

2000. gada maijs

Aktīvi uzdarbojās Tautas partija, kas Preiļos bija organizējusi semināru Latgales rajonu Tautas partijas nodaļu vadītājiem, aktīvistiem un atbalstītājiem. Savu viedokli par notiekošo valsti izteica TP līderis, bijušais premjers, 7. Saeimas deputāts Andris Šķēle.

Uz jautājumu, ko viņš domā par Latgales nākotni, tika saņemta atbilde, ka nauda Latgalē jāpumpē caur izglītību. «18,5 procenti lauksaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju saražo 3,5 procentus nacionālā kopprodukta. Izglītība dod 7,6 procentus nacionālā kopprodukta un nodarbina krievi mazāk cilvēku. Negribu noliegt lauksaimniecību kopumā, taču kā uzņēmējs skaidri saprotu, ka ieguldīt naudu izdevīgāk ir tur, kur lielāka atdeve,» teica TP līderis.

Galēnu pagasts ne vien iesaistījās konkursā «Sakoptākais pagasts un sēta Preiļu rajonā», bet arī organizēja sava pagasta konkursu «Sakoptākā kāpņu telpa daudzdzīvokļu mājās».

Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekts Amerikā 2000. gadā ieguva arhitektūras balvu un kopā ar citiem arhitektūras paraugiem tika izstādīts ASV un Eiropā. Tas izturēja vairāk nekā 400 projektu konkursu un iekļauts 30 labāko 2000. gada ASV arhitektūras dizaina paraugu izstādē. (Rīgas mērs Nils Ušakovs topošo bibliotēkas ēku gan salīdzinājis ar lielveikalu «Maxima» ēkam.

Red.) Kaut gan Latvijā projekts iedzīvotājiem ar nosaukumu «Gaismas pils», bet pēc autora Gunāra Birkerta iecerēs tās nosaukums bija «Stikla kalns».

Preiļos viesojās Amerikas latviešu grupas «Čikāgas pieciņi» dibinātājs Alberts Legzdīns. Viņš bija ieradies sakarā ar paredzētajām Trīs zvaigžņu spēlēm, lai iepazītos ar sporta dzīvi pilsētā un pēc atgriešanās ASV par to pastāstītu latviešu sportistiem. Tad arī notikot lemsana par to, kādos sporta veidos tiks pārstāvētas Amerikas latviešu komandas. Alberts Legzdīns bija aktīvs sportists un viens no Ziemeļamerikas latviešu sporta dzīves organizētājiem, kā arī bērnu un jauniešu futbola komandu treneris.

Katrs piektais iedzīvotājs Latvijā ir nabags, — tā konstatēja Pasaules Bankas pārstāvji, novērtējot dzīves līmeni Latvijā. Toties laulības šķiršanas rādītāji bija augstākie Eiropā. 1999. gadā tika šķirtas 6010 laulības, — 2,5 šķiršanās uz 1000 iedzīvotājiem. Preiļu domē sākās sarunas par 1. bērnu darba slēgšanu (tagad tajā atrodas sociālais dienests un citas sociālās iestādes).

Tika saņemtas pēdējās atļaujas Straumes HES būvēšanai Livānos. Dokumentu saskaņošanas darbs pirms tam ilga divus gadus.

Rušonas pagasta padomes sēdē tika izskatīta no Preiļu domes atkārtoti saņemta vēstule ar aicinājumu piedalīties sabiedriskās organizācijas «Preiļu novads» iz-

veidošanā un darbības nodrošināšanā. Tā kā Rušonas pagasts jau ir noslēdzis sadarbības līgumu ar Silajāņu pagastu un Rēzeknes rajona Feimaņu pagastu, nolemts Preiļu domes priekšlikumu noraidīt.

Ar aizlūgumu Rēzeknes Jēzus Sirds katedrālē sākās Latgales kultūras biedrības un Latgales izdevēju asociācijas rīkotā Latgales masu mediju diena. Savā sprediķī bīskaps Jānis Bulis pateicās žurnālistiem par nozīmīgo ieguldījumu Latvijas neatkarības atjaunošanā un atgādināja par viņiem doto lielo lomu, valsti veicot ceturtnās varas funkcijas.

Latvijā pamazām tika ieviestas Eiropas prasības. Piemēram, pirms tam valstī darbojās ap 500 dažādu izgāztuvju, bet atbilstoši ES direktīvām bija jāizveido 12 — 15 atkritumu savākšanas poligoni. Līdz ar to uzsākta aktīva darbība atkritumu saimniecības pārkaršanā.

Latgales zemessargi, to skaitā 35. Preiļu bataljona kaprālis Mareks Danilevičs, piedalījās militārajās mācībās «GuardEx 2000», kas notika Mičiganas štātā ASV. Rīgā tika atklāta Latgales keramikū svečturu izstāde.

Tragiski beidzās Jāņu svinēšana. Ligo svētkos gāja bojā septiņi, Jāņu dienā — 12, bet tai sekojošajā svētdienā — vēl trīs. Kopumā autoavārijās bojā gāja 22 cilvēki, divi cilvēki — ugunsgrēkā, bet trīs noslīka.

Sagatavoja L.Rancāne
Izmantots 2000. gada
«Novadnieks»

Bibliotēkā atzīmēja bērnu aizsardzības dienu

Bērnu čalas, krāsu smarža, nopietnas pārdomas, — lūk, tāda izjūtu gamma 6. jūnija pēcpusdienā valdīja Sutru bibliotēkā. Atzīmējot Starptautisko bērnu aizsardzības dienu, bibliotēkā notika pasākums «Tapiet savu bērnu asaras», kas tika organizēts sadarbībā ar kultūras namu, informēja Sutru bibliotēkas vadītāja Lidija Pintāne.

● Pirmie mēģinājumi zīda apgleznošanā.

Saskarsme ģimenē, bērnu un vecāku attiecības, — tas mūsdienās ir aktuāls temats, tāpēc uz pasākumu bija uzaicināta psiholoģe Velta Marija Daukste, kas organizēja sarunas par tematu «Bērns ģimenē» no semināru cikla «Atrodi sevi prieku». Vienkāršā, bet vienlaikus saistošā valodā psiholoģe stāstīja par būtiskām niānsēm bērnu emocionālajā uztverē dažādos vecuma posmos, viņu audzināšanu, savstarpējām attiecībām ar bērniem, par to veidošanu vai uzlabošanu. Savu stāstījumu lektore papildināja ar interesantiem piemēriem no personīgās dzīves un darba prakses, atbildēja uz jautājumiem un ieteica, kādas grāmatas par šo tēmu izlasīt. Visu jūniju bibliotēkā ir skatāma grāmatu izstāde par šo tēmu.

Pasākuma dalībniecēm tika piedāvāta iespēja iepazīties ar zīda apgleznošanas tehniku, tai nepieciešamajiem materiāliem un iemēģināt roku šajā nodarbē. Nodarbības vadīja Sutru pagasta iedzīvotāja, divu bērnu māmiņa Marija Skutele.

Lai pasākuma apmeklētājas varētu netraucēti darboties, viņu mazulius pieskatīja Sutru pamatskolas pirmsskolas izglītības grupiņas darbiniece Ilona Filipova. Viņas vadībā kultūras nama zālē, kas atrodas blakus bibliotēkai, bērni zīmēja, krāsoja, lasīja grāmatas un rotaļājās.

Kopā ar jaunajām māmiņām bija arī sociālā dienesta darbiniece Natālija Bogdanova un Livānu novada domes izpilddirektora vietniece, Sutru pagasta pārvaldes vadītāja Valija Ruisa.

Pasākums bija izdevies, atzina apmeklētājas, bet rīkotājas ir pateicīgas māmiņām un nodarbību vadītājam par atsaucību, un priecīgas par pozitīvajām emocijām, kas gūtas šajā pēcpusdienā.

Sagatavoja L.Rancāne

